

V tej številki:

36. srečanje direktorjev ISSN centrov, Sarajevo 2011	1
Čitalnica za slepe in slabovidne uporabnike v Narodni biblioteki Srbije	2
Bibliotekarski izpiti 2005-2011	3
Strokovno srečanje DBL »E-knjige in slovenske knjižnice«	4
Koledar prihajajočih srečanj	6
Poročilo o udeležbi na konferenci Online information 2011	7
Dan za strokovna vprašanja	12
Immanuel Kant (1724–1804)	13
Posvetovanja ZBDS	14
DRUGG – Digitalni Repozitorij UL FGG	15
Spletni portal Zgodovina Slovenije – Sistory	17
Najava: »Knjižničar v akciji«	21
Seznam novosti Informacijskega centra za bibliotekarstvo v NUK-u	23

36. srečanje direktorjev ISSN centrov, Sarajevo 2011

Vsakoletno srečanje direktorjev nacionalnih ISSN centrov je konec leta 2011 potekalo v organizaciji Nacionalne i univerzitske biblioteke Bosne in Hercegovine v Sarajevu. Srečanja se je udeležilo 43 direktoric in direktorjev nacionalnih ISSN centrov z vsega sveta ter trije predstavniki mednarodnega ISSN centra, ki pod okriljem UNESCO deluje v Parizu. Trenutno po vsem svetu deluje 88 nacionalnih centrov, ki so doslej v mednarodni register prispevali 1.500.000 zapisov, od tega slovenski nacionalni center približno 6.000.

ISSN

Kontinuirani viri so specifičen del knjižničnega gradiva. Ker običajno izhajajo dlje časa, v obdobju izhajanja prihaja do številnih sprememb: lahko se nekoliko spremeni naslov, čemur pravimo »manjša sprememba naslova«, izdajanje prevzame drug založnik ali izdajatelj, ki preseli svojo dejavnost v drug kraj itn. Zato sta mednarodna standardna številka ISSN in ključni naslov edina nespremenljiva identifikacijska podatka za določen naslov serijske publikacije. Oba za publikacije, ki izhajajo na njegovem območju, določi nacionalni ISSN center.

ISSN je interoperabilen tudi z drugimi sistemi identifikacije in ga je mogoče vključiti v različne sheme označevalcev v spletnem okolju (URN, DOI, OpenURL ...).

ISSN-L

Za povezavo med kontinuiranimi viri na različnih medijih služi na novo uvedeni *povezovalni ISSN* ali ISSN-L (linking ISSN), ki je opredeljen po novem ISO standardu 3297:2007. ISSN-L omogoča združevanje oziroma povezovanje med verzijami kontinuiranega vira na različnih nosilcih zapisa, od katerih vsaka dobi svoj ISSN (na ravni produkta), ISSN-L pa omogoča združevanje oziroma povezovanje na ravni vsebine.

ISSN-L je vedno prvi dodeljeni ISSN, ne glede na medij. V MARC formatih je za ISSN-L namenjeno eno od podpolj v polju za ISSN.

Mednarodni register ISSN velja za normativno podatkovno zbirko naslovov kontinuiranih virov in ISSN kot numerični označevalec v tem okviru omogoča zanesljivo identifikacijo posameznega naslova.

Slovenski ISSN center se je v letošnjem letu pridružil 30-im nacionalnim centrom, ki zapise v mednarodno ISSN bazo vnašajo neposredno prek vmesnika Virtua. Prvi del srečanja je bil namenjen izmenjavi izkušenj z vmesnikom Virtua, opozarjanju na pomanjkljivosti ipd. Vmesnik ima vgrajene kontrole za bibliografski zapis in če je ta ustrezen, je ISSN je verificiran takoj. Žal takojšnji prenos zapisov v COBIB še ni mogoč.

ISSN Manual, RDA, ISBD

Zaradi vseh sprememb in novosti ter številnih novih zvrsti virov poteka tudi revizija priročnika za ISSN (ISSN Manual), v tem okviru pa potekajo prizadevanja za čim večjo medsebojno skladnost z navodili novega pravilnika za katalogizacijo (RDA – Resource description and access) in ISBD (International standard bibliographic description, Consolidated Edition).

V zadnjem času se predvsem na področju distribucije in omogočanja dostopnosti dogajajo velike spremembe in tem je bilo posvečenih kar nekaj tem srečanja.

ISSN in tisk na zahtevo

Kadar založnik spletnega časopisa, ki ima ISSN, ponuja tudi uslugo »tisk na zahtevo«, potem tiskani izdelek **ne** dobi svoje ISSN številke, ker ne gre za izdajo na drugem mediju, ampak le za »servisno uslugo«.

ISSN in kontinuirani viri, dostopni prek mobilnih naprav

Z dostopnostjo časnikov, časopisov, strokovnih revij in seveda spletnih strani prek mobilnih naprav, kot so pametni telefoni, tablični računalniki, e-bralniki in podobno, se je postavilo vprašanje dodeljevanja ene ali več ISSN številke. Zgoraj omenjeni viri se kažejo predvsem v dveh oblikah: spletne strani, optimizirane za uporabo prek mobilnih naprav, ter kot posebne aplikacije za mobilne naprave. Tako kot **ne** dodelimo nove ISSN številke za različne prek spleta dostopne formate (HTML, PDF, RDF, .doc ...), je prav tako **ne** dodelimo tudi za optimizirane spletne strani, ampak je ISSN za isti naslov kontinuiranega vira samo en, v zapis za spletno verzijo pa lahko dodamo URL optimizirane verzije. Kadar pa je določena serijska publikacija dostopna samo z uporabo mobilne naprave, ji dodelimo ISSN. Kadar je dostopna prek različnih aplikacij

(iPhone, iPad, Android), je ISSN en sam, ker gre, kot je pripomnil škotski kolega, navsezadnje le za piskrčke različnih barv ...

Tiskani časniki, spletne verzije in ISSN

Vprašanje, ki se pogosto postavlja, je, ali gre pri spletni obliki določenega časnika dejansko za spletno *verzijo* ali za drug naslov (naslov se v večini primerov dejansko nekoliko razlikuje od naslova tiskanega časnika, pogosto je dodana kratica, značilna za spletno okolje - .si, .com ...) ali morda celo za integrirni vir.

Spletne verzije časnikov dejansko izrabljajo možnosti, ki jih omogoča svetovni splet, a okvirna vsebina vendarle ostaja enaka, zato je prevladalo stališče, da gre kljub spremembi naslova in nekoliko drugačni ali drugače predstavljeni vsebini le za drugo verzijo časnika, ki ohranja vse tipične lastnosti te vrste serijskih publikacij: je serijska publikacija, ki izhaja v rednih časovnih presledkih, običajno vsak dan, in vsebuje prispevke o aktualnih dogodkih, informativne članke, slikovno gradivo in oglase.

Elektronski arhivi (elektronske reprodukcije, bibliografska obdelava in ISSN)

Elektronsko arhiviranje in spletna dostopnost številnih naslovov kontinuiranih virov sta odprla vprašanje, kdaj določen elektronski vir dobi svoj ISSN:

- vir je izšel le v tiskani obliki – v tem primeru digitalna *reprodukcija* dobi svoj ISSN;
- vir obstaja v tiskani in *izvorni* digitalni obliki;

digitalna *reprodukcija* ima v tem primeru isti ISSN kot izvorna digitalna oblika.

Nekaj priporočil za bibliografsko obdelavo digitalnih reprodukcij

- Kadar obstaja izvorna digitalna verzija in več digitalnih reprodukcij, katalogiziramo izvorno verzijo in podatke o lokaciji/lokacijah (URL) navedemo v ponovljenih poljih 856.
- Kadar izvorna digitalna verzija ne obstaja, v skupnem zapisu zabeležimo podatke o izvorni tiskani verziji in o digitalni reprodukciji, tako da podatke o založniku digitalne reprodukcije, kadar se le-ta razlikuje od založnika tiskane izdaje, zabeležimo v opombi, založnika tiskane izdaje pa v območju založništva, distribucije itn. Enako velja za letnice izida: v sistemskem polju zabeležimo prvo in/ali zadnjo letnico za tiskano izdajo, leto/leta izida digitalne reprodukcije pa zabeležimo v območju založništva, distribucije itn. ali v ustrezni opombi (polje 325).

Srečanja, ki je bilo v luči novosti, s katerimi se srečujemo v zadnjem času, vsekakor med bolj zanimivimi, sem se udeležila kot vodja slovenskega ISSN centra in bila povabljen v delovno skupino za revizijo ISSN Manual.

Dunja Kalčič
Narodna in univerzitetna knjižnica

OBVESTILA

Čitalnica za slepe in slabovidne uporabnike v Narodni biblioteki Srbije

2

Nacionalna knjižnica Srbije je od septembra 2011 ponovno odprta za uporabnike. Z vzpostavitvijo možnosti za tiskanje v brajici je zaokrožila niz storitev, ki jih nudi v Čitalnici za slepe in slabovidne uporabnike. Specializirana čitalnica nudi uporabnikom knjižnične in informacijske storitve ter jim daje na razpolago najsodobnejšo opremo. Uporabnikom čitalnice je na voljo:

- pet računalnikov z nameščeno programsko opremo JAWS in Anreade,
- dva računalnika z aplikacijo Supervario, ki omogoča branje z zaslona v brajici,
- trije bralniki Bierley za slabovidne uporabnike, ki omogočajo povečevanje teksta – enega je mogoče povezati na televizijski zaslon, dva pa delujeta samostojno.

Uporabniki lahko izbirajo med 5.045 enotami monografskih publikacij in 27 naslovi serijskih publikacij v brajici.

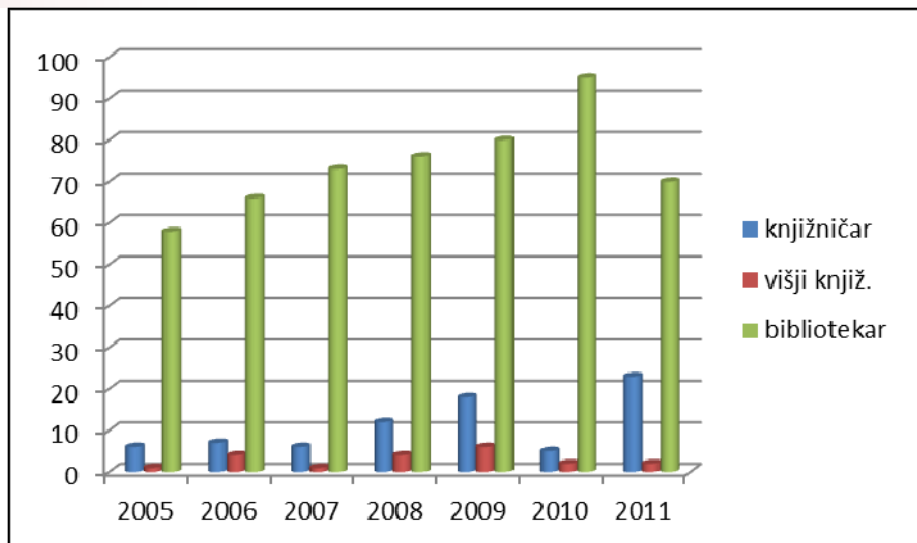
S storitvami digitalizacije, fotokopiranja in tiskanja v brajici je ponudba Čitalnice za slepe in slabovidne v Nacionalni knjižnici Srbije zaključena in zaokrožena.

Kristina Janc
Narodna in univerzitetna knjižnica

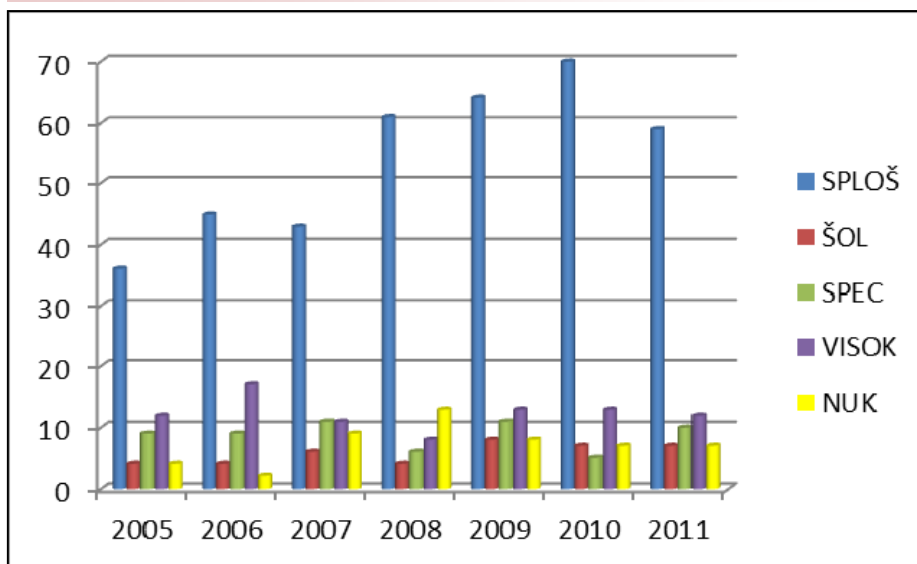
Bibliotekarski izpiti 2005–2011

V decembrski številki Knjižničarskih novic smo na kratko predstavili program izobraževanja Bibliotekarskega izobraževalnega centra NUK (BIC) za leto 2012 in opozorili na nekatere novosti. BIC pa skrbi tudi za organizacijo in izvedbo bibliotekarskih izpitov in za delo Izpitne komisije. Kot vemo, je v pripravi nov pravilnik o bibliotekarskem izpitu, o nujnosti njegovega sprejema je verjetno še najbolj prepričana prav Izpitna komisija skupaj z izpraševalci. V tem nevhvaležnem »vmesnem obdobju« še vedno organizira dva izpitna roka letno in se ob tem sooča s številnimi vprašanji in situacijami, ki jih stari sporazum, ki temelji na povsem drugačnih družbeno ekonomskih pogojih in razmerah v stroki, ni predvidel. Za ilustracijo tedanjih razmer naj navedemo, da je v letih 1951–1962 izpit za bibliotekarja (opravljalo in) opravilo 42 kandidatov.

Ob iztekajočem se starem pravilniku smo pripravili nekaj statističnih podatkov o bibliotekarskih izpiti za obdobje zadnjih sedmih let. Velja omeniti, da v prvem poskusu izpit opravi 85–90 % kandidatov ter

Slika 1: Kandidati na bibliotekarskih izpiti glede na pridobljeni strokovni naziv

Slika 2: Kandidati na bibliotekarskih izpiti glede na vrsto knjižnice

da je eden ključnih dejavnikov za uspeh ustrezna kakovost (in dolžina) kandidatovega usposo-

bljanja. Kandidati, ki so jim knjižnice omogočile sistematično uvajanje in pripravo na izpit, praviloma nimajo težav z »vstopom v stroko«. Delež diplomiranih bibliotekarjev (pogosto najglasnejših kritikov sedanjega sistema) narašča, v zadnjih letih ima formalno izobrazbo s področja bibliotekarstva že dobra polovica kandidatov.

Število kandidatov, ki so uspešno opravili bibliotekarski izpit v zadnjih sedmih letih je bilo, kot je razvidno iz Preglednice 1,

Preglednica 1: Opravljeni bibliotekarski izpiti (2005–2011)

leto	knjižničar	višji knjižničar	bibliotekar	skupaj
2005	6 (9 %)	1 (2 %)	58 (89 %)	65
2006	7 (9 %)	4 (5 %)	66 (86 %)	77
2007	6 (8 %)	1 (1 %)	73 (91 %)	80
2008	12 (13 %)	4 (4 %)	76 (83 %)	92
2009	18 (17 %)	6 (6 %)	80 (77 %)	104
2010	5 (5 %)	2 (2 %)	95 (95 %)	102
2011	23 (24 %)	2 (2 %)	70 (74 %)	95

različno: od 65 v letu 2005 do 104 v letu 2009, ko smo dosegli »rekordno« število opravljenih izpitov. V tem letu je bil namreč sprejet nov plačni sistem in sistem napredovanja (Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti, Uradni list RS, št. 9/2009, str. 708–714). Zanimanje za bibliotekarski izpit kot odskočno desko za napredovanje in uvrstitev v višji plačni razred je naraslo do te mere, da smo v letu 2009 organizirali kar tri izpitne roke.

V obdobju 2005–2011 je bilo največ kandidatov za pridobitev strokovnega naziva bibliotekar, število višjih knjižničarjev se je (zaradi sprememb v sistemu izobraževanja) vztrajno manjšalo, v letih 2008, 2009 in 2011 pa opazamo povečano število kandidatov s srednjo izobrazbo, enaki trendi so vidni tudi v splošnem izpitnem roku v letu 2012 (Slika 1).

Podatki kažejo (Slika 2), da je bilo v navedenem obdobju več kot polovica kandidatov iz splo-

šnih knjižnic, najslabše pa so bile zastopane šolske knjižnice (5–7 %). Šolski knjižničarji praviloma opravljajo strokovni izpit na področju vzgoje in izobraževanja, bibliotekarski izpit pa le, če želijo pridobiti licenco za vzajemno katalogizacijo ali če se želijo zaposliti v kakšni drugi vrsti knjižnice.

Helena Pečko-Mlekuš
Narodna in univerzitetna knjižnica

POROČILA

Strokovno srečanje DBL »E-knjige in slovenske knjižnice« Ljubljana, MKL: 26. 11. 2011

V času lanskega 27. knjižnega sejma smo se vsi, ki jih zanima dogajanje glede problemov in dobrih praks na področju e-knjig v slovenskih knjižnicah, zbrali na strokovnem srečanju Društva bibliotekarjev Ljubljana pod naslovom E-knjige in slovenske knjižnice. Svoj prostor nam je dne 26. 11. 2011 prijazno odstopila Mestna knjižnica Ljubljana in tako smo se na prijetno soboto lotili debate o e-knjigah kot gradivu, strokovnih pogledih na njih, novih priložnostih, ki nam jih le te nudijo, primerih prvih dobrih praks ter skušali napovedati prihodnost e-knjig v slovenskih knjižnicah.

V prvem predavanju, E-bralniki niso e-knjige, ki ga je pripravil Darko Majcenovič smo bili opozorjeni na razliko med napravami in vsebino, torej e-bralniki in e-knjigami, ki jih nikakor ne smemo enačiti med seboj, dr. Miha Kovač pa je predaval o E-knjigah tam, tukaj in zdaj. V odmoru je sledila predstavitev e-bralnikov MKL Igorja Andrina, nato pa okrogla miza na kateri so sodelovali Tilen Mandelj, Srečko Bončina, Mario Pušič, Rok Gregorin ter Ivan Kanič v vlogi moderatorja.

E-bralniki niso e-knjige / Darko Majcenovič (CMK)

Srečanje se je pričelo s predavanjem Darka Majcenoviča, ki nas je opozoril, da je pomembno razlikovati med e-knjigami kot vsebino in e-bralniki kot napravami za branje e-knjig. Obstaja mnogo naprav za branje e-knjig, tako se

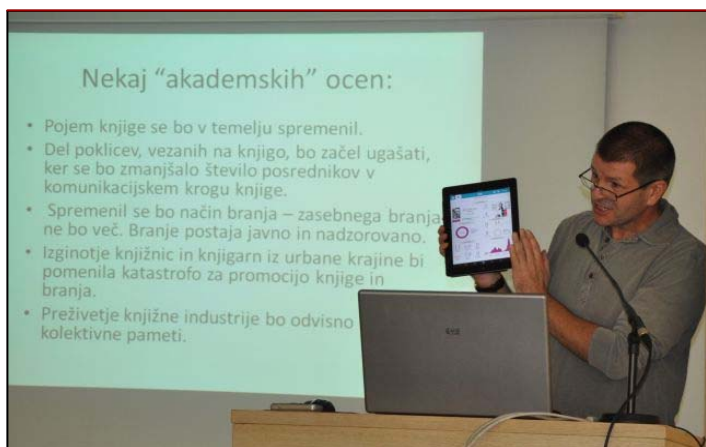

Slika 1: E-bralniki niso e-knjige

poleg bralnikov lahko odločimo tudi za namizne računalnike, prenosnike, tablične računalnike, pametne mobilne telefone ... Prenosi na tovrstne naprave so vprašljivi in prihaja do omejevanja, kje in kako lahko e-knjige uporabljamo ter s kakšnimi napravami. Potrebna je redefinicija pojma knjiga in nova določitev definicije pojma e-knjiga, ki v digitalnem okolju (najpreprosteje) ustreza računalniški datoteki.

E-knjige tam, tukaj in zdaj / dr. Miha Kovač (Mladinska knjiga)

Statistični podatki iz predavanja dr. Mihe Kovača prikazujejo, da po razširjenosti e-knjig v svetu naproti Evropi vodijo ZDA s 16 %, sledi jim Velika Britanija s 9,4 %, pomembna pa je tudi Južna Koreja. Ocene za Slovenijo kažejo, da pri nas preko e-bralnikov bere približno 3000–4000 ljudi. Število e-naslovov v ZDA presega 1 milijon, Nemčija razpolaga z 80.000 naslovi, Kitaj-

Slika 2: E-knjige tam, tukaj in zdaj

ska z 270.000, Slovenija pa s 300 naslovi (podatki veljajo za poletje 2011). Za velike e-knjižne uspešnice je slovenski trg absolutno premajhen. Ocene kažejo, da bo do leta 2018 v ZDA kar 80 % knjig obstajalo zgolj še na digitalnih nosilcih. Na račun e-knjig je najbolj na udaru trg mehko vezanih knjig. Tako je stopnja prodanih mehko vezanih knjig padla za 16 %, med tem ko se je stopnja prodanih e-knjig v ZDA povečala za 160 % na leto.

Prof. Kovač je med drugim tudi omenil, da je branje v angleščini v Sloveniji vse bolj razširjeno, in to tako na področju splošne literature kakor v akademskem okolju. Po Kovačevih besedah naj bi trg e-knjig v Evropi dodobra zaživel v naslednjih treh letih. Nekatere knjigarne bodo začele (in v tujini že) funkcionirati kot napol knjižnice in se lotile izposoje e-knjig.

Predavatelj se je dotaknil tudi vprašanja zasebnosti pri uporabi e-bralnikov. Ponudniki e-bralnikov namreč spremljajo obnašanje uporabnikov e-bralnikov, kakšno gradivo ter na kakšen način berejo njihovi kupci. Ocenjuje, da sta leti 2012 in 2013 ključni za preživetje knjižnih usta-

nov v Sloveniji in zahtevata konstruktivno sodelovanje založnikov in knjižničarjev. Zaključuje, da ob vsem tem še vedno ne vemo kaj e-knjiga pravzaprav točno predstavlja.

V odmoru je Igor Andrin navzočim predstavil e-bralnike v knjižnici MKL sledila je okrogla miza v kateri so s svojimi prispevki sodelovali Tilen Mandelj, Srečko Bončina, Mario Pušič ter Rok Gregorin, vlogo moderatorja pa je prevzel Janez Kanič.

Po Kaničevih besedah e-knjiga ni nekaj novega, saj živi že približno 40 let. Potrebna je redefinicija elektronske knjige, pri kateri Angleži in Američani ločijo med elektronsko in digitalno knjigo.

Predstavitel e-bralnikov MKL / Igor Andrin (Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Bežigrad)

G. Andrin nam je predstavil izposojno e-bralnikov v MKL. Šlo je za uspešen projekt, ki so ga do aprila 2010 izvajali s petimi bralniki, na vsakem od njih pa je bilo 10 naslovov knjig. Po aprilu 2010 so začeli izposojati e-knjige na željo uporabnikov. Povpraševanje po e-knjigah jih je prese-netilo predvsem zaradi strukture uporabnikov, saj kar 1/4 predstavljajo upokoјenci.

Mario Pušič (Fotospring Archive Center)

Mario Pušič, ki prihaja iz Fotospring Archive Centra, nam je v nadaljevanju pripravil predstavitev izdelave e-knjig. Poudaril je, da prava e-knjiga ni preprosta datoteka v pdf formatu. Za slovenski prostor je predlagal vzpostavitev ene platforme za e-knjižno distribucijo, kar so kolegice iz občinstva z veseljem sprejele. Vzpostavila naj bi se ena skupna digitalna multimedijaska knjižnica, kot skupen projekt za vse, s konzumacijo vsebin.

Rok Gregorin (Mladinska knjiga)

Rok Gregorin iz MK nam je predaval o pomembnosti metapodatkov tako za knjižničarje, kot za založnike. Metapodatki so pomembno marketinško orodje saj omogočajo boljšo najdljivost knjige, kar bistveno vpliva na e-prodajo. Od metapodatkov je odvisnih kar 40–80 % prodaje, slabi metapodatki pa pripomorejo k 50 % zmanjšanju le-te. Težavo predstavlja predvsem to, da so podatki zbrani v različnih informacijskih sistemih. Večina slovenskih založnikov se do nedavno z metapodatki tudi ni ukvarjala, saj jih za svoje delo ni potrebovala. Iz občinstva je prišlo do vpraša-

Slika 3: Okrogla miza

nja zakaj metapodatkov ne izdelujejo knjižničarji primarno in protiargumenta, da založba prej pridobi primarno gradivo ter so založniki tisti, ki naj bi poskrbeli za pravilnost in zadostno kakovost zapisov.

Tilen Mandelj (CTK)

Sledilo je predavanje Tilna Mandlja o e-knjigah v visokošolskih knjižnicah. Uporaba e-knjig v sklopu akademskega okolja je bistveno večja, v primerjavi s splošnimi knjižnicami. Gre za družbeni funkcionalni model, pri katerem se moramo mi prilagajati današnjim uporabnikom in ne obratno. V CTK tako velja mantra: »Kjer so uporabniki, tam (moramo biti) smo mi!« V CTK so opazili, da je bila uporaba e-knjig v začetku večja, kot uporaba e-časopisov (ponudnik Springer). Še vedno se spopadajo z izzivi, kot so višji DDV za e-gradivo, arhiviranje, nabavna politika in »know-how«.

Srečko Bončina (NUK)

Okrogla miza se je zaključila s predavanjem Srečka Bončine in predstavitev izposoje e-knjig preko NUK-ovega metaiskalnika »mEga iskalnik NUK«. E-knjige se nahajajo v pdf formatu, v kratkem bodo vzpostavili tudi format epub. Slo-

venskih naslovov trenutno še ne ponujajo. Nabor knjig, ki jih trenutno ponujajo pa se giblje okoli števila 4000.

Srečanje je bilo prijetno in vsekakor tudi koristno za vse navzoče. Pogrešala sem zgolj predavanja o sami izdelavi e-knjig ali pa kratka navodila za vzpostavitev platforme. Menim, da je, poleg sodelovanja knjižničarjev in založnikov, ključnega pomena tudi sodelovanje z računalničarji, kar se vse premalokrat poudarja.

Daljše poročilo si lahko preberete tudi na Biblioblogu: <http://www.biblioblog.si/2011/11/strokovno-srecanje-e-knjige-in.html>. Prosojnice so dostopne na: http://www.dbl-drustvo.si/?page_id=231. Slike iz srečanja si lahko ogledate na <http://www.mojalbum.com/zbds/e-knjige-v-slovenskih-knjiznicah>.

Nina Ban

absolventka Oddelka za bibliotekarstvo,
informacijsko znanost in knjigarstvo
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
e-pošta: ninchy.b@siol.net

OBVESTILA

Koledar prihajajočih srečanj

- **30. 6.–1. 7. 2012**, Barcelona, Španija, *Book conference 2012*, <http://booksandpublishing.com/conference-2012/>
- **2.–4. 7. 2012**, Kota Bharu, Malezija, *International conference on libraries 2012*, <https://sites.google.com/site/usmicol2012/home>
- **2.–5. 7. 2012**, Nikozija, Ciper, *The ethical challenge of multidisciplinary: reconciling »the three narratives« – art, science, and philosophy*, <http://issei2012.haifa.ac.il/Koutras.htm>
- **2.–6. 7. 2012**, Budimpešta, Madžarska, *Summer course: »Policies and practices in access to digital archives: towards a new research and policy agenda«*, <http://summer.ceu.hu/archives-2012>
- **7.–8. 7. 2012**, Pariz, Francija, *3rd international conference on signal and information processing (ICSIP 2012)*, <http://www.icsip.org/>
- **9.–13. 7. 2012**, Edinburgh, Škotska, *7th international conference on open repositories*, <http://www.ed.ac.uk/schools-departments/information-services/about/news/open-repositories-2012>
- **10.–12. 7. 2012**, Canberra, Avstralija, *Literature and censorship - AAL Conference 2012*, <http://www.aal.asn.au/conference/2012>
- **10.–13. 7. 2012**, Madrid, Španija, *10th IEEE international symposium on parallel and distributed processing with applications (ISPA-12)*, <http://arcos.inf.uc3m.es/>

[ispa2012/](#)

- **13.–14. 7. 2012**, Nikozija, Ciper, *International conference on information, communication and computer networks (ICICCN 2012)*, <http://www.iciccn.com>
- **24.–27. 7. 2012**, Gradec, Avstrija, *FOIS 2012: 7th international conference on formal ontology in information systems*, <http://user.meduni-graz.at/stefan.schulz/icbofois2012/fois.htm>
- **1.-3. 8. 2012**, Düsseldorf, Nemčija, *Conference on science and the internet 2012*, <http://www.nfgwin.uni-duesseldorf.de/de/cosci12>
- **7.-8. 8. 2012**, Melbourne, Avstralija, *Next-generation libraries*, <http://www.arkgroupaustralia.com.au/dl1/E021NGWEB.pdf>
- **7.-9. 8. 2012**, Haag, Nizozemska, *The future of information and library associations*, <http://conference.ifla.org/ifla78/satellite-meetings>
- **11.-17. 8. 2012**, Helsinki, Finska, *IFLA 2012*, <http://conference.ifla.org/ifla78>
- **20.-24. 8. 2012**, Praga, Češka, *1st international workshop on security ontologies and taxonomies (SecOnT 2012)*, http://www.ares-conference.eu/conf/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=82
- **30. 8.-3. 9. 2012**, Budimpešta, Madžarska, *2nd international conference on integrated information (IC-ININFO 2012)*, <http://www.icininfo.net/>

Poročilo o udeležbi na konferenci Online information 2011

London, 29. 11.–1. 12. 2011

Tema konference je bila **Informacije in sodelovanje: soočanje z izzivi mobilne generacije**, razdeljena je bila v pet sklopov:

- Postanimo mobilni: informacije in znanje v gibanju (srečanje z mobilnimi izzivi: kje začeti; mobilna revolucija odpira nov svet možnosti; mobilno iskanje v realnem času; padec spleta in vzpon mobilne tehnologije; biti kreativen z aplikacijami; prilagoditev intraneta za mobilno telefonijo; porast e-knjig; vpogled v vedenje uporabnikov in vpliv le tega na dobavo vsebin v prihodnosti)
- Socialni mediji: izraba znanja nakopičenega v mrežah (razvoj socialnih medijev: kako naprej; zmagovalne strategije socialnih medijev; vodstvene strategije za delo v novi ekonomiji; upravljanje skupnosti: orodja in tehnike za pritegnitev uporabnikov; socialni mediji: protokoli, politike, zasebnost in zakonodaja)
- Gradnja okvirov informacijskega poklica prihodnosti (Google+: kaj morate vedeti; upravljanje in ocenjevanje evirov v knjižnici; priprava na prihodnost; širjenje obzorij: svež vpogled in priložnosti, da ostanete v prednosti)
- Nove meje informacijskega upravljanja (uvajanje velikih količin podatkov: predstavljanje informacij na nove načine; povezovanje vsega v enoto: odkrivanje prednosti povezovanja podatkov; zagotavljanje vrednosti skozi odprte podatke)
- Iskanje in odkrivanje informa-

cij (kaj je novega v iskanju; posodobitev iskalnika)

Na konferenci sta bili dve uvodni predavanji:

Craig Newmark, ustanovitelj, Craigslist, ZDA: **Učinkoviti socialni mediji: preteklost, sedanjost in prihodnost**

Predavatelj je predstavil *craigslist* in *craigconnects*. *Craigslist* je centralizirano omrežje spletnih skupnostih, ki prikazujejo brezplačne spletne razvrščene oglase, s sekcijami namenjenimi iskanju zaposlitve, stanovanja, zasebnim oglasom, prodaji, storitvam, skupnostim, koncertom in forumom. Craig Newmark je začel s preprosto mailing listo leta 1995 in je obveščal ljudi o dogodkih in zanimivih stvareh, ki so se dogajale okoli San Francisca. To mailing listo je poimenoval »Craigslist« (Craigov seznam). Ko je storitev prerasla v blagovno znamko, je moral vzpostaviti dejansko poslovanje. Na tej točki so mu svetovali naj določi cenik za morebitne vlagatelje, vendar mu ideja ni bila všeč, saj se ni ujemala z značajem seznama. Kot kompromis je začel oglaševalcem računati z utemeljitvijo, da bi za takšno oglaševanje drugod morali plačati več. Za uporabnike je tako seznam ostal brezplačen, plačilo je bilo potrebno le v primeru promocije komercialnih storitev. Newmark je opisal tak poslovni model kot »doing well by doing good«. V svoji predstavitvi je govoril o tem, kako je *Craigslist* končal v vlogi povezovalca med več neprofitnimi skupinami, kar je vodilo do uvedbe

craigconnects: storitve, ki olajša te povezave. Newmark je omenil tudi pomanjkanje zaupanja v tradicionalne novice, zaradi upada preverjanja dejstev (saj mnoge novinarske organizacije dejstev ne preverjajo več, ker je to predrago in zamudno, nekatere so ukinile tudi svoje knjižnice oziroma informacijske enote). V zvezi s tem je naštel nekaj neodvisnih organizacij, ki se ukvarjajo s preverjanjem novic in izrazil upanje, da se bo zaupanje v tradicionalne novice povrnilo skozi *craigconnects*. Izpostavil je vlogo, ki bi jo socialni mediji morali igrati v spodbujanju sodelovanja na delovnem mestu. Trdi, da so socialni mediji ključnega pomena pri ohranjanju povezav med ljudmi pri neprestano naraščajočem številu ljudi, ki so hkrati lahko tudi geografsko razpršeni in imajo malo vsakodnevnih medsebojnih kontaktov. Ko organizacija doseže okoli 150 zaposlenih, se zgodi, da ljudje prenehajo govoriti neposredno drug z drugim. Ljudje na dnu ne govorijo s tistimi na vrhu, sporočila ne potujejo direktno h konkretnemu naslovniku. Sporočila se 7 filtrirajo preko več nivojev managerjev, ki drug drugemu govorijo tisto, kar želijo slišati. Socialni mediji omogočajo, da se temu izognemo in sporočilo posredujemo neposredno tistim, ki morajo sporočilo slišati.

Rachel Botsman, avtorica, Avstralija: **Sodelovalna potrošnja: tehnologija, posel in družba v 21. stoletju**

Rachel Botsman, avtorica knjige »What's Mine is Yours - The

Case for Collaborative Consumption«, je socialna inovatorka, ki piše, svetuje in predava o moči sodelovanja in prispevanja s pomočjo trenutnih ter pojavljajočih se mrežnih tehnologij. Med drugim tudi o tem, kako bo ta moč spremenila poslovanje, potrošništvo ter način našega življenja. Revija Time je sodelovalno potrošnjo uvrstila na seznam desetih idej, ki bodo spremenile svet.

Botsmanova je predstavila nekaj zgodb, kako lahko nov način sodelovanja v svetu potrošnje spremeni pogled na svet:

- Task Rabbit (<http://www.taskrabbit.com/>): povezuje prijazne in zanesljive ljudi, ki ti pomagajo dobiti karkoli potrebuješ in ti na ta način pomagajo pridobiti nekaj prostega časa (dostava, gospodinjska opravila, kupovanje po trgovinah ipd.).
- Deljenje avtomobila (WhipCar - <http://www.whipcar.com/>, ZipCar - <http://www.zipcar.com/>): deljenje avtomobila z ljudmi iz svoje okolice, s tem si znižate stroške vzdrževanja in prispevate k učinkovitemu transportu ter bolj zelenemu okolju.
- Airbnb (<http://www.airbnb.com/>): ponudba prenočišč v svojem domu: odstopiš sobo ali celo stanovanje.

V nadaljevanju navajam nekaj zanimivejših predavanj:

Phil Bradley, neodvisni internetni svetovalec, Velika Britanija: **Google+: plus ali minus za knjižničarje?**

Google+ (G+) je eno izmed zadnjih družabnih omrežij in je poželo različne odzive: od navdušenja do razočaranja. G+ je več kot samo še eno izmed dru-

žabnih omrežij, vzpostavlja novo paradigmo za vodenje vseh aktivnosti (družabne in poslovne) v oblaku. G+ ni sam v takšnem početu, tudi Microsoftov Sharepoint in Applov iCloud imata podobne trende. Bradley se sprašuje ali ima G+ vpliv na knjižničarje in kako ga le ti uporabljajo. Ali bo G+ igral pomembno vlogo v knjižnicah in informacijskih centrih ali gre le za ponesrečen poskus? Na kratko so bile predstavljene osnovne funkcionalnosti G+ in primerjava z drugimi družabnimi omrežji. Glavna razlika med G+ in npr. Facebookom, ki ga mnogi uporabljajo, je ustvarjanje različnih krogov prijateljev in sodelavcev, glede na interese posameznih skupin. Po njegovem mnenju bi ga morali uporabljati tudi knjižničarji (knjižnice), kajti ljudje, ki želijo nekaj vedeti, sprašujejo druge, zato bi morali poskrbeti, da bodo spraševali tudi knjižnice. Knjižnicam predlaga uporabo funkcije druženje (Hangout) za inštrukcije, pogovore, deljenje zaslona. Knjižnicam naj bo izziv približati se uporabnikom tudi preko družabnih omrežij z namenom, da ustrežejo njihovim potrebam.

Angela Conyers, znanstvena sodelavka, Evidence Base, Velika Britanija in **Paul Harwood**, JISC Collections, Velika Britanija: **Portal za spremljanje statistike uporabe (JUSP): dodana vrednost in ocena vpliva skozi sodelovalni pristop k razvoju in ponudbi storitev**

Knjižnice vsako leto porabijo za nakup elektronskih revij milijone evrov, zatakne pa se pri spremljanju statistike uporabe. Uporaba COUNTER-ja je nujna za oceno vrednosti naročnine na elektronske revije. Portal

JUSP (The Journal Usage Statistics Portal) je odgovor na povpraševanje visokošolskih knjižnic v veliki Britaniji, saj omogoča na eni vstopni točki (z enim geslom) spremljanje statistik uporabe elektronskih revij, prenos dobljenih rezultatov ter njihovo analizo. Bistven vidik razvoja JUSP-a je tudi posvetovanje tako s knjižnicami kot tudi z založniki, ki zagotavlja odzivno storitev ter dragocen javni vir. Skupina pri implementaciji protokola SUSHI (Standardized Usage Statistics Harvesting Initiative) sodeluje z založniki in posredniki z namenom kreiranja dinamičnega statističnega portala. Primarno je JUSP servis za visokošolske in inštitutske knjižnice, vendar pa nudi tudi založnikom in posrednikom številne ugodnosti z zagotavljanjem:

- da knjižnice pridobijo točne in primerljive rezultate za ocenjevanje njihove naročnine,
- da je dostava in analiza statistike uporabe učinkovitejša in celovita,
- da odstranijo vzdrževanje administracijskih rutin,
- da so s SUSHI protokolom učinkovitejši in omogočajo knjižnicam, da same pridobijo statistiko uporabe direktno iz portala JUSP in s tem razbremenijo administratorje.

V septembru 2011 je bilo sodelujočih že 116 visokošolskih in inštitutskih knjižnic. V portal JUSP je vključenih 19 založnikov (npr. Elsevier, Oxford University Press, Springer, Nature Publishing Group).

Jeroen Sondervan, založnik, Amsterdam University Press, Nizozemska: **Strokovna obogatitev na področju arheologije**

Amsterdam University Press je v sodelovanju z nizozemskimi in

belgijskimi inštitucijami (muzeji in univerze) pred kratkim končala inovativen projekt, ki je vključeval razvoj obogatene elektronske publikacije s področja arheologije. Eden od ciljev je bil zgraditi infrastrukturo, kjer bi repozitorij e-depot Nederlandse Archeologie (EDNA (2)), ki vsebuje različne arheološke vire kot so slike, zemljevidi in raziskovalni podatki, lahko povezali z online publikacijami v Journal of Archaeology in the Low Countries (JALC) – odprto dostopna revija. Med delovanjem projekta je bila razvita storitev, ki omogoča raziskovalcem boljše možnosti za deljenje svojih znanstvenih raziskav kot tudi dostop do raziskav drugih raziskovalcev. Raziskovalci so odkrili nove možnosti uporabe interneta in povečala se je pripravljenost opremiti svoje publikacije z dodatnimi viri. Obogatene publikacije so sestavljene iz tekstovnih publikacij in podprte z drugimi viri, kot so raziskovalni podatki, vizualizacije, pripombe, spletne strani, zemljevidi, ki jih lahko dodamo na različne načine. Takšne publikacije tudi spodbujajo dostop do podatkov pridobljenih z znanstvenim raziskovanjem in omogočajo ponovno uporabo in s tem verifikacijo rezultatov raziskav. Da omogočimo znanstveno celoto in ponovno uporabo obogatenih publikacij je pomembno, da so vse komponente, vključno z digitalnimi povezavami, ohranjene v podprti obliki. Prispevek podaja pregled rezultatov JALC projekta in priporočila, kako lahko takšna obogatitev publikacij vodi do novega načina znanstvenega založništva in uporabe podatkovnih nizov na področju arheologije.

Ellyssa Kroski, Barnard Library, ZDA: **Knjižnice za na pot: mobilne tehnologije v knjižnicah**

Vstopamo v dobo, kjer so povsod navzoči računalniki, kjer splet postaja vedno bolj mobilni. Do informacij dostopamo povsod: od doma, iz službe in povsod drugod, zahvaljujoč se eksploziji novih osebnih mobilnih naprav. Knjižnice so začele ponujati vrsto mobilnih vsebin in storitev, ki jih lahko uporabniki vzamejo s seboj. Izdelujejo aplikacije (apps) za iPhone in Androide, ponujajo mobilni OPAC in podatkovne zbirke, sodelujejo v mobilnih družabnih omrežjih, ponujajo storitve glede na lokacijo uporabnika, skrbijo za mobilne zbirke in navodila, vpeljujejo QR kode, pošiljajo tekstovna sporočila uporabnikom in eksperimentirajo z novo razvijajočo se tehnologijo. Kako torej razviti mobilno strategijo? Najprej je potrebno odgovoriti na vprašanje, kdo so uporabniki knjižnic, kakšne naprave uporabljajo uporabniki knjižnic, ali je primerno, da postanejo mobilne zdaj. Nato je potrebno začeti z majhnimi koraki in eksperimentirati, preučiti možnosti mobilnega kanala. Razlogov, zakaj iti v mobilnost je več: povečana uporaba mobilnih (in pametnih) telefonov; če imaš mobilne vsebine, si povsod; raznolikost občinstva; nov medij; način prihodnosti; in predvsem dejstvo, da je lažje, kot si mislite. In kako postati mobilni:

- zgraditi je potrebno mobilne spletne strani in jih nato oglaševati na svoji spletni strani, na blogu, na družabnih omrežjih,
- narediti je potrebno QR kodo za spletno stran, za elektronske vire ipd.

Henry Langseth, visokošolski knjižničar, University of Agder, Norveška: **»Ves svet v vaših rokah« visokošolska knjižnica postane mobilna - norveška izkušnja**

Norveška študija primera prikazuje, kako lahko srednje velika visokošolska knjižnica razvije mobilno spletno stran, kljub temu, da nima finančnih sredstev za to in ima malo potrebnega znanja, vendar velik zanos in radovednost. Univerzitetna knjižnica Univerze v Agderju je bila ena izmed prvih norveških knjižnic, ki se je lotila mobilne priložnosti in je prva pripravila po meri narejeno storitev. Rešitev je osnovana na prosto dostopnem proizvodu in je združljiva z vsemi pametnimi telefoni. Uporabili so iWebkit (<http://snippetspace.com/projects/iwebkit/>) paket, ki omogoča, da kreiraš svojo z iPhone-i, iPod Touch-i in iPad-i združljivo spletno stran ali spletno aplikacijo. iWebkit je za nekomercialno rabo (za knjižnice) brezplačen. Nekaj izkušenj iz študije: ciljati je potrebno visoko, vendar ..., pogledati je potrebno, kako imajo narejeno drugi, prebrati je potrebno članke s področja, sodelovati je potrebno z drugimi institucijami, spremljati je potrebno statistiko uporabe in ne pozabiti na oglaševanje.

9

Andrew Walsh, visokošolski knjižničar, University of Huddersfield, Velika Britanija: **Igri-fikacija v univerzitetni knjižnici: Lemon Tree**

V zadnjem času se pojavlja povečan interes uporabe elementov zabave in iger v vsakodnevnih aktivnostih. Že v vrtcih in šolah otroci zbirajo zvezdice za lepo vedenje, v podjetjih potekajo izbori »zaposlenega meseca«, ki poleg naziva lahko

dobi tudi nagrado ipd. Podobne ideje se pojavljajo tudi pri aplikacijah na mobilnih telefonih. Ali je mogoče igrifikacijo uporabiti tudi v knjižnici? Podjetje Running in the Halls je Univerzi v Huddersfieldu ponudilo možnost, da razvije spletno igrico za knjižnične storitve imenovano Lemon Tree. V univerzitetni knjižnici so na ta način želeli povečati obisk knjižnice in predvsem izposoja gradiva ter uporabo elektronskih virov. Lemon Tree je prevzel idejo navideznih nagrad in spremenil običajno uporabo knjižnice v igro. Uporabniki lahko povežejo aplikacijo Lemon Tree s knjižničnimi zapisi in pridobijo točke in značke za posamezne aktivnosti v knjižnici: npr. izposoja gradiva, objava komentarja o knjigi. Tako lahko zgradijo svoje družabno omrežje znotraj Lemon Tree sistema, ki pa je povezan z drugimi obstoječimi družabnimi omrežji kot so Twitter in Facebook. Lemon Tree zagotavlja povratno informacijo v knjižnični sistem, tako da v primeru, če uporabnik napiše komentar h knjigi, se ta prikaže tudi v njihovem knjižničnem katalogu in je viden vsem uporabnikom kataloga, ne glede na to ali sodelujejo v Lemon Tree ali ne. Posebej jih zanima pritegniti

10

tiste uporabnike knjižnic, za katere vedo, da sicer hodijo v knjižnico, vendar pa si ne izposojajo gradiva in ne uporabljajo elektronskih virov. Če lahko uporabo informacijskih virov naredijo zabavno in se bo na ta način res povečala uporaba le teh, potem bodo smatrali, da jim je storitev Lemon Tree prinesla uspeh. Pomembno je tudi oglaševanje aplikacije Lemon Tree: ni bilo standardnega oglaševanja s plakati, temveč sta bila v ta namen izkoriščena Twitter in Facebook, kartice z

drevesom limone in s kodo za bonus točke z vabljivimi naslovi na karticah: »Vzgajaj svoje drevo«, »Oceni, priporoči, preglej«, »Igraj se v knjižnici!«.

Anders Mildner, novinar in pisatelj, Švedska: E-knjige, branje in kultura: kakšne spremembe lahko pričakujemo?

E-knjige: branje postaja izkušnja, ki si jo delimo. Kaj to pomeni za bralce, kaj za pisatelje, kaj za založnike in ne nazadnje kaj za kulturo? Ljudje berejo na glas že stoletja in poslušanje je postala izkušnja, ki si jo delimo in je del naše kulture. Javnost je postala navajena biti pasivna. Pred desetimi leti, ko se je začel razvoj socialnih medijev, se je to dejstvo spremenilo, ko so ljudje sami začeli oblikovati svoj medij. Socialni mediji se ukvarjajo s socialnimi objekti in ko se ti pojavijo, vidimo premik vrednosti. Takšen primer je glasba, ki ima vrednost le takrat, ko si jo delimo, s porastom storitev, ki omogočajo prenos in deljenje glasbe pa se zapirajo mnoge trgovine, ki prodajajo glasbene CD-je. E-knjige bodo ustvarile premik iz pasivnega poslušanja v sodelovalno branje, zaradi česar bo branje postalo izkušnja, ki si jo delimo. Knjige torej prehajajo v svet ponovno sestavljenih objektov, kjer jih je mogoče rezati, kopirati in deliti z drugimi. To ustvarja prenos moči od tistih, ki to moč imajo in ekonomsko grožnjo založnikom. Ko bomo obkroženi z digitalnimi knjigami, bo vrednost tiskanih knjig padla v ekonomskem in kulturnem vidiku. Podoben proces smo zaznali v glasbeni industriji: ljudje se vedno bolj zanimajo za glasbo in vedno manj jih zanima medij, na katerem to glasbo

imajo. Knjižnice se že dogovarjajo z založniki, da bi lahko posojale e-knjige s čimer bi povečale vrednost knjig kot socialnih objektov.

James McFarlane, EasyPress Technologies, Velika Britanija: Naslednja generacija e-knjig: ePub3

Prvi resen poskus izdelave e-knjig sega v leto 1994, ko se je pojavil Applov Newton. Takrat sta bili dosegljivi le dve knjigi: Biblija in *Encyclopedia Britannica*. Newton je imel osvetljeno ozadje in baterijo s kratkim časom delovanja in se zaradi tega ni razširil. Sledili so: Kindle (v letu 2004, ko je Jeff Bezos razvil e-ink napravo), Applov iPad (ki je spremenil e-knjigo ter multimedijski svet) ter drugi. Harry Potter knjige bodo kmalu dostopne v obliki e-knjig in pričakujejo 100 milijonov prenosov: 7 knjig bo prevedeno v 68 jezikov, vsebovale bodo tudi video posnetke, igre in podobne dodatke), kar bo spet spremenilo tržišče. Podjetje EasyPress je razvilo način za pretvorbo datotek iz Quark formata v e-knjige v nekaj minutah. Produkt je poimenovan ePub2, ePub3 je naslednja stopnja. Cilj ePub3 je razviti interaktivne knjige, ki gredo preko bralnih izkušenj. Izid prvega ePub3 bralnika je pričakovan v letu 2012 in bo imel mnogo sposobnosti: indeksiranje, iskanje, navigacijo, video in avdio, aktivne hiperpovezave in podobno.

Največji problem e-knjig je indeksiranje. 83 % tiskanih knjig ima kazalo, medtem ko jih e-knjige nimajo, zaradi dejstva, da strani v elektronskih publikacijah ne obstajajo. Kazala bodo morala biti na novo oblikovana. Prav tako je v e-

knjigah problem iskanje in navigacija (primer, če iščeš »ale« (angleško svetlo pivo), najde ale, sale, alert, ...). V prihodnosti bodo e-knjige imele kazala z aktivnimi povezavami in s klikom na takšno povezavo te bo preusmerilo na najbolj relevantno stran/poglavje v knjigi in obarvana bodo izbrana gesla. Naslednja generacija iPaddov bo dovoljevala odpiranje več knjig hkrati in preskakovanje med njimi. Danes je na voljo 1,5 milijonov e-knjig: iskanje in navigacija bosta nujno potrebni, ko bo na voljo še več teh knjig. Epub3 nam bo omogočil premik preko izkušenj, ki si jih predstavljamo dandanes.

Alison McNab, vodja akademskega tima, De Montfort University, Velika Britanija: **Netenje zanimanja za e-knjige: podpiranje dostopa do e-vsebin na več platformah**

Porast naprav ter aplikacij za branje e-knjig v prostem času je vodilo v porast izzivov in priložnosti tudi za visokošolske knjižnice, saj njihovi uporabniki iščejo podobne značilnosti v e-vsebinah, ki jih knjižnice nudijo v podporo pri učenju, poučevanju in raziskavah. E-knjige se lahko kupi ali zakupi le za neko določeno časovno obdobje; lahko so v formatu pdf ali interaktivne (kar bo ponujal ePub3); lahko so knjige, učbeniki ali referenčne knjige. Nekateri študenti pričakujejo od e-knjig, da so dosegljive kjerkoli, kadarkoli, da so brezplačne, da je na voljo kopiranje (kopiraj-prilepi), se pa tudi sprašujejo, kako jih citirati (določeno stran v e-knjigi). Medtem ko ima raziskovalno osebje drugačna pričakovanja od e-knjig: zanima jih, ali si jih lahko privoščijo, ali je na voljo zadnja izdaja, ali kupuje-

mo celotne knjige, poglavja, ali so dostopne na univerzi, na osebem računalniku. Pogled knjižnice oziroma knjižničarjev pa je sledeči: ali se investicija splača, fleksibilnost (ali se lahko prejšnja izdaja zamenja z novo), dostopnost, ali je osebje dovolj izobraženo za takšne storitve, sodelovanje z založniki (vključitev v OPAC, možnost nakupa poglavij, možnost mobilnega dostopa, licenčni pogoji).

Martha Sedgwick, Online Products, SAGE, Velika Britanija: **Spreminjanje uporabnikovih vzorcev pri uporabi vsebine e-knjig**

Pojav e-knjig se v akademskem okolju širi z veliko hitrostjo in knjižnice so glavni kupci teh e-knjig, vendar pa je uporaba le teh v večini primerov zelo slaba. Kljub temu, da je vedno več bralnikov e-knjig, žal to ne vpliva na uporabo e-knjig v akademskem okolju. Uporabniki vidijo glavne prednosti e-knjig v lažjem iskanju, v interaktivnih povezavah na druge vire, iskanju po ključnih in sorodnih besedah, v lažjem tiskanju, v lažjem povezovanju v druga učna virtualna okolja (npr. Blackboard, WebCT, Moodle), v lažjem branju daljših tekstov, v možnosti dostopa do različnih geografskih lokacij v enem samem dnevu, ... Večino uporabnikov pri e-knjigah najbolj zanima izvleček, možnost tiskanja in prenosa posameznega poglavja ali tudi cele knjige, iskanje po tekstu. Uporabnike najbolj moti upravljanje z digitalnimi pravicami (DRM - Digital Rights Management), ki onemogočajo tiskanje.

Will Reilly, direktor, IBM, ZDA: **Pametnejše odločanje: uporaba velikih količin**

podatkov za pridobivanje novih spoznanj.

Vsak dan kreiramo 2.5×10^5 milijonov bajtov podatkov, samo v zadnjih dveh letih je bilo na svetu kreiranih 90 % podatkov. Spopadanje z rastjo količine podatkov in raznovrstnostjo informacijskih virov je poznano kot »BigData« (velika količina podatkov). »BigData« se razteza v tri dimenzije: raznolikost/raznovrstnost, hitrost in volumen/količino. Raznolikost – velike količine podatkov ne zajemajo samo strukturiranih podatkov, temveč vključujejo tudi različne nestrukturirane podatke: besedilo, audio, video in druge. Hitrost – pogosto morajo biti v podjetja pretočene velike količine časovno občutljivih podatkov, saj se le tako lahko maksimizira vrednost teh podatkov za podjetje. Količina: velike količine podatkov vedno nastopajo v eni sami velikosti: v veliki (L).

Podjetja so preplavljena s podatki, ki se hitro nakopičijo v terabajtih ali celo petabajtih informacij. Izziv je dvojen: kako se spoprijeti z vsemi temi informacijami in v njih poiskati nova spoznanja ter kako vključiti ta nova spoznanja v obstoječe sisteme in tehnologijo. V vseh industrijah so podatki konstantno dosegljivi in ne-
restano pritekajo: npr. podatki od senzorjev, ki jih uporabljamo za zbiranje klimatskih informacij, jih objavljamo/pošiljamo na (spletne) strani socialnih medijev, objavljene digitalne fotografije in video posnetki, transakcijski zapisi pri online nakupih in GPS signali mobilnih telefonov, če jih naštejemo le nekaj. Med tem ko podatki pospešeno naraščajo in se pojavljajo novi viri podatkov, imamo možnost obrniti preobremenje-

nost z informacijami v sredstvo za pametnejše odločanje. Pametnejša podjetja že iščejo načine, da bi z uporabo teh podatkov identificirala nove trge, zaščitila premoženje, optimizirala posel in izboljšala storitve za stranke, ne da bi pri tem postala predraga. Velike količine podatkov niso le izziv, ampak tudi priložnost, da bi našli spoznanja o novih in novih vrstah podatkov in vsebin, da bi naredili posel bolj okreten, in odgovarjajo na vprašanja, ki so bila v preteklosti izven dosega. Primer tega je npr. super računalnik IBM Watson.

Marydee Ojala, urednica, ONLINE Magazine, ZDA: **Kdo je lastnik tvojega uporabniškega imena: vprašanje identitete v socialnih medijih**

Ojala je predstavila pravne vidike na področju socialnih medijev. Najprej je poudarila različne pristope pri uporabi imen na različnih socialnih medijih. Eni, npr. Twitter, dovoljujejo kreiranje poljubnega uporabniškega imena, drugi, npr. Google+ in Facebook, zahtevajo resnično ime, kar pa je težko nadzirati. Poznanih je namreč mnogo primerov, ko so bili ljudje s strani G+ označeni, da nosijo lažno

ime, vendar se je izkazalo, da so nosili svoja lastna. Tudi obratni primeri so mogoči. Problemi lahko nastanejo, ko posameznik upravlja osebni in službeni profil ali ko je posameznikov osebni profil zelo povezan s službenim. Kaj se zgodi, če zamenjaš službo, s profilom, ki si ga upravljal za potrebe službe? Kdo je lastnik imena, kdo je lastnik omrežja, ki je nastalo v sklopu imena?

Ojala je predstavila nekaj stvari, ki lahko gredo narobe pri uporabi socialnih medijev:

- lažne informacije so pogoste (namerne ali nenamerne); npr. »shooting in Oxford Street«, šlo je za snemanje in ne streljanje;
- nepreverjeni profil – škodoželjni ali dobrohotni, od preudarnih sleparij do oboževalskih profilov; ko so oboževalci Coca Cole odkrili, da le ta nima računa na Facebooku, so ga ustvarili sami;
- uporaba imena, ki zveni, kot da si nekdo drug: pravnik Mark Zuckerberg (soimenjak ustanovitelja Facebooka);
- kršenje politike delodajalca pri objavljanju: izdajanje poslovnih skrivnosti, objavljanje žaljivih opomb o delodajalcu,

uporaba socialnih medijev za ne-službene dejavnosti v službenem času;

- nespodobne ali netočne objave: npr. o drugih ljudeh;
- v primeru, da imate več profilov oz. uporabniških imen (službeni, osebni): ne pozabite kot kaj ste prijavljeni, ko objavljate.

Nasveti za zaposlene: ugotovite, kdo je lastnik vašega uporabniškega imena in privržencev, spoznajte pravila. **Nasveti za delodajalce:** sprejmite dejstvo, da ljudje uporabljajo socialne medije, če ste s tem seznanjeni ali ne, prepovedati uporabo socialnih medijev prav tako ni smiselno, pripravite pravila za uporabo socialnih medijev v službene namene. Na koncu je poudarila, da gre za razvijajoče se okolje, kjer so možni problemi, socialni mediji spodbujajo približevanje profesionalnih in osebnih identitet, zaradi česar je veliko odvisno od posameznikovega zdravega razuma.

Simona Juvan
Centralna biotehniška knjižnica, BF,
Univerza v Ljubljani
e-pošta: simona.juvan@bf.uni-lj.si

OBVESTILA

12 Dan za strokovna vprašanja

Zveza bibliotekarskih društev organizira »**Dan za strokovna vprašanja**« z namenom, da v strokovni javnosti in med svojimi člani sproži razpravo o aktualnih strokovnih vprašanjih ter tako spodbudi iskanje odgovorov v odkritem in argumentiranem strokovnem dialogu. Razmišljanja bodo prispevali predstavniki ustanov, člani bibliotekarskih društev in drugi posamezniki. Vprašanja, ki bodo na tem dogodku postavljena in teme, ki bodo izpostavljene, bodo oblikovale vsebino strokovnega posvetovanja ZBDS 2013.

Strokovni dogodek bo potekal **6. 6. 2012** v Mariborski Kadetnici. Prijavnica se nahaja na spletni strani ZBDS (<http://www.zbds-zveza.si/>), kjer najdete tudi več informacij o dogodku. Rok za prijavo je 30. 5. 2012. Število udeležencev je omejeno.

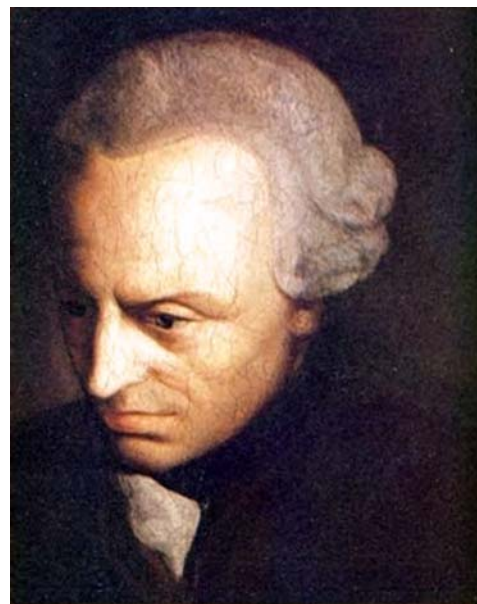
Vabljeni!

Immanuel Kant (1724–1804)

V uredništvu Knjižničarskih novic se trudimo, da do vas pripeljemo najbolj zanimive teme, ki so v povezavi z bibliotekarsko stroko, življenjem, problemi in vsem ostalim, kar kroji naše vsakdanje delo v knjižnicah. Pri tem se seveda nadvse trudimo, da bi nenehno rasli tako v kvaliteti naših obstoječih rubrik kot tudi v uvajanju ter preizkušanju novih vsebin, za katere nujno ne bo veljalo, da spadajo med obvezna znanja sodobnega knjižničarja, vsekakor pa vam bodo pomagale k razširjanju obzorja in vas skušale informativno kratkočasiti. Nova rubrika, ki jo uvajamo v današnji številki, je namenjena prav slednjemu. Naslovili smo jo z *Knjižničar je bil tudi ...* in z njo prihaja nekoliko drugačna logika kot ste jo vajeni. Predstavljali bomo namreč znane osebnosti, fiktivne ali resnične, ki so veliko bolj znane po vsem drugem kot po tem, da so bili knjižničarji. Tako bomo še vedno predstavljali knjižnične zgodbe. Krajše ali daljše, izstopajoče ali ne, v vsakem primeru bodo prikaz tega, kako so knjižnice sestavni del življenj teh zgodovinsko pomembnih osebnosti. In v vsakem primeru upamo, da boste v njih uživali vsaj toliko kot mi, ko smo te zgodbe iskali.

Immanuel Kant je prav gotovo **eden najvplivnejših filozofov moderne dobe**. Njegovo življenje, teksti in predavanja so še danes trn v peti vseh študentov nemške klasične filozofije, kakor se imenuje idejno obdobje, v okvirih katerega je Kant umeščen v zgodovino filozofije, hkrati pa tudi neusahljiv vir navdiha tako sledilcem kot tudi kritikom.

Njegovo mišljenje se največkrat povezuje s **trema največjimi deli**, ki jih je izdal in označujejo njegovo t.i. kritično obdobje. Gre za dela, ki nosijo naslove **Kritika čistega uma**, **Kritika praktičnega uma** in **Kritika razsodne moči**. Tako se tudi najpogosteje, čeprav to zveni veliko preveč plastično, osredišča njegovo filozofijo: kot **iskanje odgovorov na vprašanja kaj lahko vem?, kako moram delovati? in kaj smem upati?** Za pojasnjevanje Kantove filozofije seveda tu prostora ni dovolj, niti slednji takšnemu pojasnjevanju ni namenjen. Zato tudi, naj mi izobraženi poznavalci ne zamerijo, precej

(vir slike: Wikimedia Commons)

poenostavljam. Tako lahko zapišem le nekaj o prvem vprašanju - osrednji del njegovega odgovaranja nanj, o temeljih našega vedenja, je pravzaprav odgovor na dobo, iz katere je Kant kot tak izšel. Pred Kantom je bilo eno pomembnejših vprašanj, **vprašanje spoznanja, vedenja o bivajočem**. Znan je ideološki boj med racionalnim filozofskim polom, ki je priznaval obstoj vrojenih idej, torej predstav o bivajočem, ki svojega izvora nimajo zunaj nas; in empiristi, ki so seveda zagovarjali resnico, ki je dana neposredno z izkustvenimi danostmi. Kant je v *Kritiki čistega uma*, pa tudi drugje, svoj odgovor formuliral kot neko svojo opcijo, ki se strinja z obema poloma: **sprejema empiristični »ničesar ni v mislih, kar ne bi bilo prej v čutilih« in hkrati ohranja racionalistično apriorno spoznanje (spoznanje brez izkustva)**. Rešitev je našel v svojem zelo znanem **kopernikanskem obratu: Spoznanje se ne ravna po predmetih, temveč se predmeti ravna po spoznanju**. Vse drugo je stvar branja, analiz in izpeljav. Gradiva o tem je dovolj.

In gospod Kant je bil knjižničar. Branje časovnic in mejnikov njegovega življenja nam razkriva, da je v obdobju **med aprilom 1766 in majem 1772** delal v grajski knjižnici (*Schloßbibliothek*) v Königsbergu. Tu je celo **zaslužil svojo prvo plačo**. Šlo je za položaj

pomočnika glavnemu bibliotekarju. In knjižničar, ki je zaprosil za pomoč, je bil *Johann Bartholomäo Gorraisky*. Ta je svoje delo opravljal več kot 30 let in delo v knjižnici mu je vsled letom postalo pretežno. Na delovno mesto se je prijavilo več kandidatov, med njimi tudi Kant. V pismu, ki ga je poslal kralju *Fredericku II.* tako lahko razberemo, kaj je bil glavni motiv za prijavo, kajti tam piše, da bi mu to delo poskrbelo za *prijetno finančno pomoč* pri sicer precej težkem bivanju na univerzi. Kant je bil na delovno mesto sprejet in pri tem je zaslužil 62 *reichstalerjev* na leto, poleg tega je dobil tudi določeno količino drv za kurjavo. Koliko je to bilo vredno, si lahko predstavljamo s podatkom, da je leta 1783 Kant za ceno 1833 *reichstalerjev* kupil hišo. Je pa res, da je bilo delo knjižničarja denarno slabše nagrajeno od proforskega, saj je 1772 nastopil kot profesor in pri tem dobil okoli 160 *reichstalerjev* letno, kar je skoraj trikrat več od bibliotekarske plače.

Delovni čas v knjižnici sicer ni bil zahteven. Za obiskovalce je bila odprta le dva dni v tednu, ob sobotah in sredah, v popoldanskem času med 13. in 16. uro. Ker sobi, ki sta služili za knjižnico, nista bili ogrevani, najverjetneje v zimskem času knjižnica ni obratovala. Vsekakor pa se je od knjižničarjev pričakovalo več dela, tudi izven teh »obratovalnih« ur in tudi službe bibliotekarja ali pomočnika bibliotekarja ni bilo enostavno dobiti. Glavni bibliotekar v tej *Schloßbibliothek* je bil *Friedrich Samuel Bock*. Ta je bil tudi tisti, ki je, kot je bila takrat navada, izpeljal **obvezno inventuro knjižnice pred nastopom novega knjižničarja**, v tem primeru Kanta. Za Kanta je bilo jasno, da je delo prevzel, ker je potreboval denar. Ko je leta 1772 nastopil profesuro za logiko in metafiziko (z višjo plačo), je brez obo-

tavljanja prosil za razrešitev s funkcije v knjižnici. Med drugim je znano, da mu določene zadolžitve v knjižnici niso nič kaj dišale: njegove glavne naloge so bile pisarniško delo, pometanje in vodenje obiskov po knjižnici; predvsem se ni strinjal s tem, da je moral kazati redke knjižnične zaklade ljudem, ki tega niso znali ceniti in spoštovati. Tudi zato verjetno ni okleval pri opustitvi dela v knjižnici. Nadomestil ga je *Friedrich Ernst Jester*, ki je bil na to mesto imenovan 1773 – za enako plačo kot Kant sedem let prej. Očitno Königsberg ni trpel inflacije. Ali pa so jo le v primeru knjižničarjev ignorirali.

To so grobi obrisi Kantove knjižničarske epizode. Tega, koliko je vplivala na njegov profesionalen razvoj, seveda ne moremo vedeti, a dejstva, da je v izhodišču njegove kariere stala tudi knjižnica, spregledati pač ne moremo.

Tomaž Bešter

Narodna in univerzitetna knjižnica

Informacije o Kantu kot knjižničarju povzemam iz Henry R. Meisels, *Immanuel Kant and the Royal Castle Library in Königsberg* (The Journal of Library History (1974–1987), Vol. 16, No. 3 (Summer, 1981), pp. 517–522, dostopno na <http://www.jstor.org/stable/25541215> (uporabljeno 21. 3. 2012) in Steve Naragon, *Kant's life*, dostopno <http://www.manchester.edu/kant/helps/KantsLife.htm> (uporabljeno 21. 3. 2012). Za uvod in pregled Kantovega filozofskega prispevka je na voljo ogromno literature, avtor tega besedila priporoča tekst predavanj v sklopu nemške klasične filozofije, dr. Zdravka Kobeta, *Kant in razsvetljenci*, povezava do teksta je na dnu Wikipedijskega članka o Kantu http://sl.wikipedia.org/wiki/Immanuel_Kant (uporabljeno 21. 3. 2012).

14

OBVESTILA

Posvetovanja ZBDS

Obveščamo vas, da je **2. festival domoznanstva Domfest** s 25. maja 2012 prestavljen na **21. september 2012**.

Septembra se lahko udeležite tudi 12. strokovnega posvetovanja Sekcije za splošne knjižnice in 17. strokovnega posvetovanja Sekcije za potujoče knjižnice »**Knjižničar v akciji**«. Dogodek se bo pričel **6. septembra v Mariboru** z dnevom Sekcije za splošne knjižnice. Naslednji dan bo namenjen festivalu potujočih knjižnic in predavanjem, v soboto 8. septembra pa se bo konvoj bibliobusov prepeljal iz Maribora na Ptuj.

Več informacij dogodkih lahko najdete na spletni strani ZBDS (<http://www.zbds-zveza.si/>).

DRUGG – Digitalni Repozitorij UL FGG

Na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju UL FGG) smo decembra 2011 predali namenu Digitalni Repozitorij UL FGG – DRUGG. Dosegljiv je na spletni strani fakultete <http://eprints.fgg.uni-lj.si/>.

1 KAJ JE REPOZITORIJ?

Definicij pojma repozitorij je več. Repozitorij je sistem, prvenstveno namenjen hranjenju znanstvenih in strokovnih objav v elektronski obliki, ki so odprto dostopne vsem uporabnikom preko svetovnega spleta. Zaradi avtorsko pravnih določil med avtorjem in založnikom so lahko nekateri dokumenti v repozitoriju za javnost nedostopni. 6. marca 2012 je bilo v repozitoriju DRUGG javnosti dostopnih 1.222 dokumentov, od tega 1087 diplomskih nalog, 59 magistrskih del in 43 doktorskih disertacij. Trenutno smo tudi v postopku mednarodne registracije repozitorija v Registru repozitorijev (ROAR) in OpenDOAR.

2 GRADNJA REPOZITORIJA

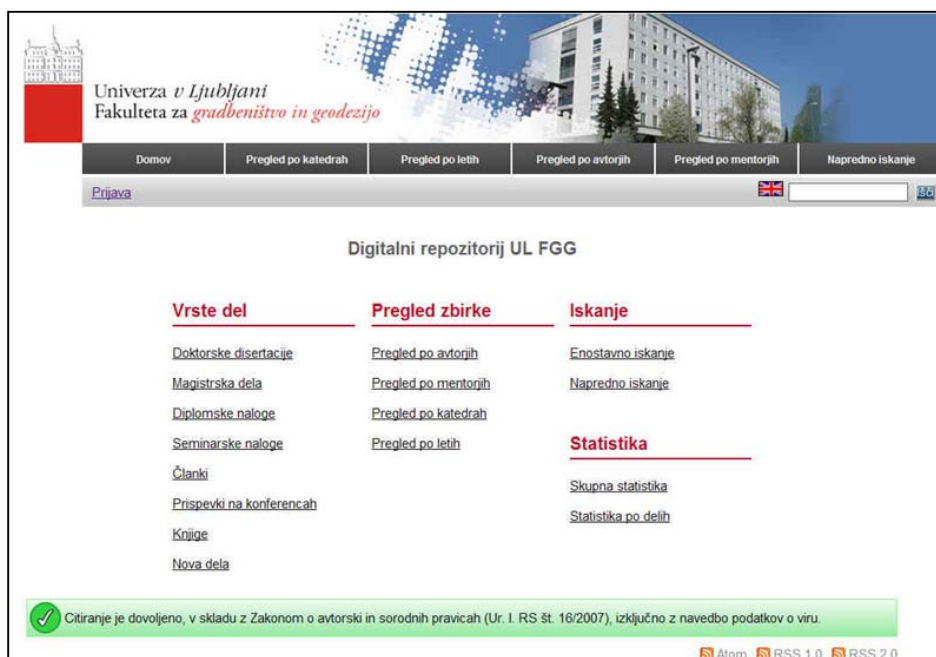
Repozitorij kot sistem za hrambo elektronskih dokumentov smo začeli graditi že leta 2005, ko smo s Pravilnikom o diplomskem delu uvedli obvezno oddajo visokošolskih del v elektronski obliki v knjižnico, vključno z izjavo avtorja, da dovoljuje odlaganje v fakultetni elektronski repozitorij.

Do konca leta 2010 smo zbrali več kot tisoč visokošolskih del, namenjenih za izgradnjo repozitorija. Osveščeni o pomenu repozitorijev in zaradi velikih pritiskov javnosti smo se odločili za izvedbo projekta. Po predstavitvi orodij za izgradnjo repozitorijev na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani novembra 2010 smo se odločili, da v sodelovanju s Fakulteto za računalništvo in informatiko UL (v nadaljevanju UL FRI) zgradimo repozitorij po njihovem zgledu v odprtokodnem sistemu ePrints, ki je v svetu med vodilnimi tovrstnimi sistemi in omogoča kompatibil-

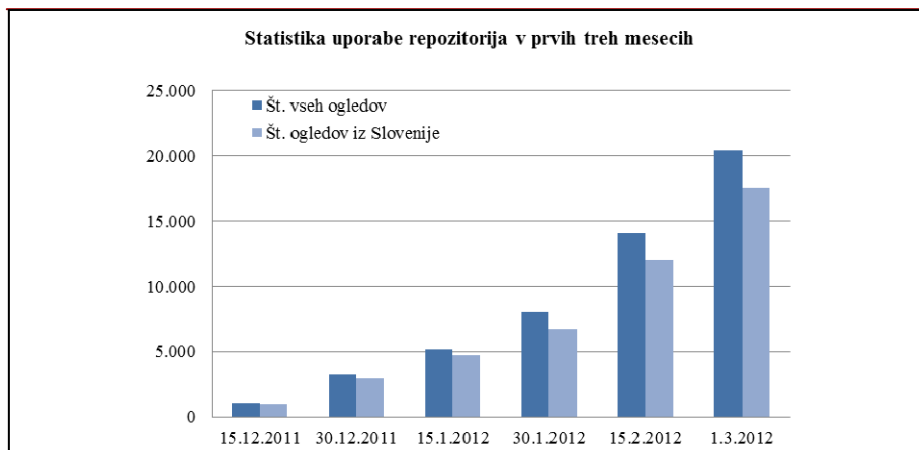
nost z drugimi podobnimi sistemi. Znotraj UL FGG smo k sodelovanju pritegnili še referat za študijske zadeve, kjer smo z vzpostavitvijo povezave med sistemom VIS in sistemom ePrints pridobili podatke o diplomantih in osnovni bibliografski zapis vsakega visokošolskega dela. Tega smo v knjižnici ustrezno izpopolnili z dodatnimi bibliografskimi podatki, predvsem izvlečkom, in mu pripeli datoteko v formatu pdf. To smo predhodno ustrezno uredili, razvrstili priloge, kjer so te obstajale, in datoteko izpopolnili z naslovnico in z njo poenotili izgled visokošolskih del. Vzpostavljamo tudi povezavo v sistem COBISS/OPAC preko identifikacijske številke Cobiss.

Za tehnično komunikacijo z UL FRI in zahtevno računalniško podporo projekta na UL FGG je zaslužen računalniški center UL FGG. Kot osnovo smo vzpostavili virtualno okolje, v katerem teče virtualni strežnik sistema ePrints. Slednji za svoje delo potrebuje standardne odprtokodne gradnike LAMP (operacijski sistem Linux, spletni strežnik Apache, podatkovno bazo MySQLO in programski jezik Perl). Ekipa UL FRI je sistem ePrints krepko prilagodila rabi v slovenskem okolju, pa tudi potrebam UL FGG.

V marcu 2011 smo se smelo lotili dela, in v tednu Univerze v Ljubljani v decembru 2011 smo repozitorij predali javnosti. V treh mesecih je bilo v repozitoriju preko 20.000 ogledov z vsega sveta, največ iz Slovenije (Preglednica 1). Sistem ePrints omogoča sprotno spremljanje statistike in tako ugotavljamo,

Slika 1: Platforma repozitorija DRUGG

Grafikon 1: Pregled uporabe repozitorija DRUGG v obdobju 1. december 2011–1. marec 2012

da so vsebine naših visokošolskih del zelo aktualne.

Repozitorij omogoča tudi odlaganje in hranjenje drugih vrst gradiv, kot so članki učiteljev in raziskovalcev, študijska gradiva, multimedijски prispevki in podobno. V marcu 2011 so bili v repozitoriju odloženi prvi znanstveni članki iz revij, hkrati pa je bila sprožena pobuda vsem zaposlenim na fakulteti, da v knjižnico dostavijo zadnjo recenzirano avtorjevo različico objav v formatu pdf, ki jo bomo po predhodni preverbi določil avtorskega prava odložili v repozitorij.

Na fakulteti se zavedamo, da je za pridobitev in odlaganje učbenikov potrebna podpora založniške dejavnosti UL FGG, kjer je že predvidena prenova pravilnika za izdajanje učbenikov.

3 POMEN REPOZITORIJA ZA RAZISKOVALNO DELO IN PRAVICE ARHIVIRANJA

Evropska komisija in Evropski raziskovalni svet od ustanov, ki so pridobila sredstva na trenutno veljavnem 7. okvirnem programu, zahtevata, da objave iz projektov hranijo v OpenAIRE kompatibilne repozitorije. V naslednjem programu sofinanciranja (Obzorje 2020) bo oddaja objav obvezna za vse sofinancirane projekte (več na <http://www.openaccess.si/mednarodna-raven/politika-evropske-komisije/>). OpenAIRE kompatibilnost Evropski komisiji omogoča, da zajema (žanje) metapodatke objav iz sofinanciranih raziskav v OpenAIRE kompatibilnih repozitorijih in jih prikazuje na portalu OpenAIRE. Odprtokodni sistem eprints je OpenAIRE kompatibilen, zato repozitorij DRUGG izpolnjuje tovrstne mednarodne zahteve,

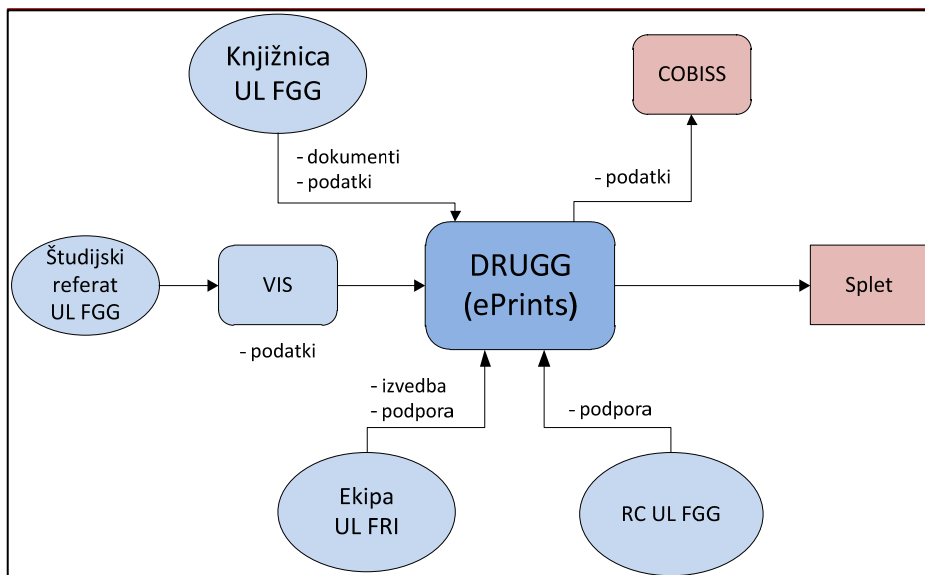
sprožili pa smo tudi postopek za vpis določila o obvezni oddaji visokošolskih del v ROARMAP.

Opažamo, da avtorji znanstvenih del pogosto ne poznajo dovolj dobro pogodbenih določil med založnikom in avtorjem, zbranih v Creative Commons Initiative, veljavnih za elektronske objave. Večina založnikov avtorjem dovoljuje odlaganje recenziranega prednatisa (zadnja avtorjeva različica) v različne repozitorije ali na spletne strani avtorja. Ta določila lahko preverimo v seznamu SHERPA/RoMEO <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>, ki vključuje že preko 1000 mednarodnih založnikov in kjer so z različnimi barvami opredeljena različna pogodbeno določila, navedena so v Preglednici 1.

Znotraj poslovnega modela založnika, opredeljenega z določeno barvo, obstaja več možnosti, zaradi tega je nujno natančno preverjanje določil. Na primer, za revije v gradbeništvu in geodeziji priznanega založnika American Society of Civil Engineers (ASCE) velja, da založnik avtorjem ne dovoljuje nikakršnega odlaganja objav v repozitorije, kar je opredeljeno z belo barvo poslovnega modela. Vendar pri podrobnem pregledu določil ugotovimo, da je arhiviranje zadnje avtorjeve recenzirane različice v repozitorije

Preglednica 1: Pogodbeno določila založnikov v seznamu SHERPA/RoMEO in poslovni modeli odprtega dostopa posameznih založb (Povzeto po <http://www.sherpa.ac.uk/romeoinfo.html#colours>)

Poslovni model odprtega dostopa	Določila za avtorje	Založbe
Zelena pot	lahko arhivira nerecenzirano predobjavo in recenzirano objavo ali založnikovo različico v formatu pdf	Elsevier, Springer, Maney Publishing, Emerald, EGU, idr.
Modra pot	lahko arhivira končno avtorjevo različico po recenziji ali založnikovo različico v formatu pdf	Thomson Reuters, idr.
Rumena pot	lahko arhivira nerecenzirano predobjavo	Taylor and Francis, Wiley-Blackwell, SAGE Publication, idr.
Bela pot	arhiviranje uradno ni dovoljeno	Thomas Thelford, Interscience, ASCE, idr.

Slika 2: Diagram povezav v sistemu DRUGG

vsem v ponos. Za koordinacijo med nami in za splošno podporo projektu je poskrbelo vodstvo fakultete. Zadovoljni z odmevnostjo našega dela in rabo repozitorija z optimizmom zremo v prihodnost, pripravljene, da repozitorij nadgradimo tako po vsebinski kot organizacijski plati.

Teja Koler Povh,
Andrej Vitek,
Mojca Lorber
in
Goran Turk
Fakulteta za gradbeništvo in
geodezijo

dovoljeno po preteku 90 dni od objave. Pregled poslovnih modelov posameznih založniških hiš iz seznama SHERPA/RoMEO je v Preglednici 1.

V Sliki 2 predstavljamo akterje projekta. Z odličnim medsebojnim sodelovanjem smo uspeli zgraditi repozitorij, ki nam je

PREDSTAVLJAMO

Spletni portal Zgodovina Slovenije – SIstory

prost in odprt dostop do digitaliziranih in digitalnih zgodovinskih in zgodovinopisnih vsebin

Leta 2006 smo na Inštitutu za novejšo zgodovino (INZ) v Ljubljani prijavi program raziskovalne infrastrukture (RI). Za enega od ciljev smo si zadali postavitev raziskovalnega spletnega portala digitaliziranih in digitalnih zgodovinskih in zgodovinopisnih vsebin, ki bi v izhodišču upošteval potrebe historične raziskovalne skupnosti. Z načrtnim sodelovanjem z različnimi inštitucijami in posamezniki, ki se ukvarjajo z zgodovino, smo začeli oblikovati servis o slovenskem zgodovinopisju in zanj. **Rezultat dvoletnega dela - dvojezični (slovensko – angleški) spletni portal slovenskega zgodovinopisja Zgodovina Slovenije – SIstory (<http://www.sistory.si/>) - je bil konec leta 2008 predstavljen javnosti.**

Na portalu je dostopen relativno širok nabor verificiranih vsebin, ki nudijo podporo pri delu

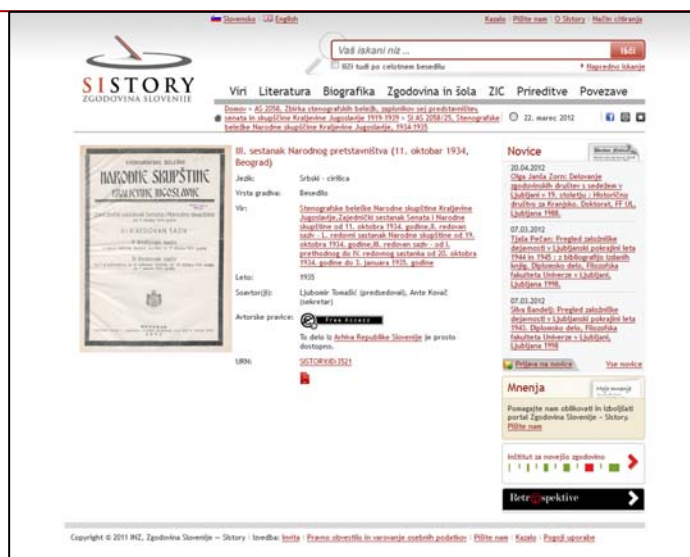
tako zgodovinarjem raziskovalcem kot tudi arhivistom, muzealcem, šolnikom, študentom, zanimive pa so tudi za tiste, ki jih to področje zanima zgolj ljubiteljsko. Portal Zgodovina Slovenije – SIstory je razdeljen v pet vsebinskih sklopov. Ti predstavljajo zgodovinsko in zgodovinopisno gradivo z adekvatnimi analitičnimi sistemi in ustreznim znanstvenim aparatom: arhivsko in muzejsko gradivo, tiskane vire, serijske publikacije, učbenike, učne načrte, (spletne) monografije, analize itd., in Zgodovinarski indeks citiranosti (ZIC), katerega osnovni namen je ustvariti bazo citatov iz slovenskih zgodovinskih monografij, osrednjih znanstvenih časopisov in revij, ki so po UDK standardu uvrščene v kategorijo zgodovina oziroma jih v katalogu COBISS najdemo s ključno besedo zgodovina¹. Gradivo je predstavljeno na enostaven in razumljiv način, portal omogoča listanje po revijah, monografijah itd. ter nudi vpogled v celoten spekter objavljenega gradiva, uporabnikom je z osnovnim in naprednim iskalnikom omogočen prost, odprt in hiter dostop do iskanega rezultata.

17

¹ Leta 2011 se je INZ pri vpisovanju v bazo pridružil Inštitut za narodnostna vprašanja, tako v ZIC vnašamo tudi publikacije s širšega področja humanistike in družboslovja.

Slika 1: Vstopna stran spletnega portala Zgodovina Slovenije – Sistory

Slika 2: Stenografske beležke

Dovolite kratek pregled objavljenega gradiva:

Sklop **Viri** je razdeljen na več rubrik, od katerih je potrebno izpostaviti

- podsklop z arhivskim gradivom; v njem je predstavljeno gradivo:

a. Arhiva Republike Slovenije, natančneje Zbirka stenografskih beležk zapisnikov sej predstavništev, senata in skupščine Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev oziroma Kraljevine Jugoslavije. To gradivo predstavlja enega od ključnih virov za raziskovanje politične zgodovine prve Jugoslavije ter vloge in pomena slovenske politike v njej. Zbirka je nadalje nepogrešljiv vir za preučevanje slovenske parlamentarne izkušnje v prvi jugoslovanski državi in razvoja idejno - in narodnopolitičnih, državnopravnih ter socialnogospodarskih nazorov in politike slovenskih strank v letih 1919–1938,

18

b. Narodne in študijske knjižnice v Trstu: Slavjanska čitalnica v Trstu, Pevsko društvo Adria v Barkovljah, Slovenska čitalnica v Škednju, Javna ljudska knjižnica v Nabrežini, Dramatični krožek v Gorici. Digitalizacija teh arhivskih virov predstavlja pomemben prispevek k proučevanju slovenskega kulturnega življenja v današnjem zamejstvu. Gradivo je pomembno ne le zaradi svoje unikatnosti, temveč ponuja raziskovalcu pomemben vpogled v razvitost, organizacijo in tudi stalno prisotnost slovenske kulture tako v urbanem okolju kot tudi v tedaj

popolnoma, danes pa še vedno opazno slovenskem zaledju Trsta. To gradivo tudi nazorno dokumentira povečanje narodnostnih pritiskov po priključitvi zamejstva h Kraljevini Italiji in fašističnem pohodu na oblast in

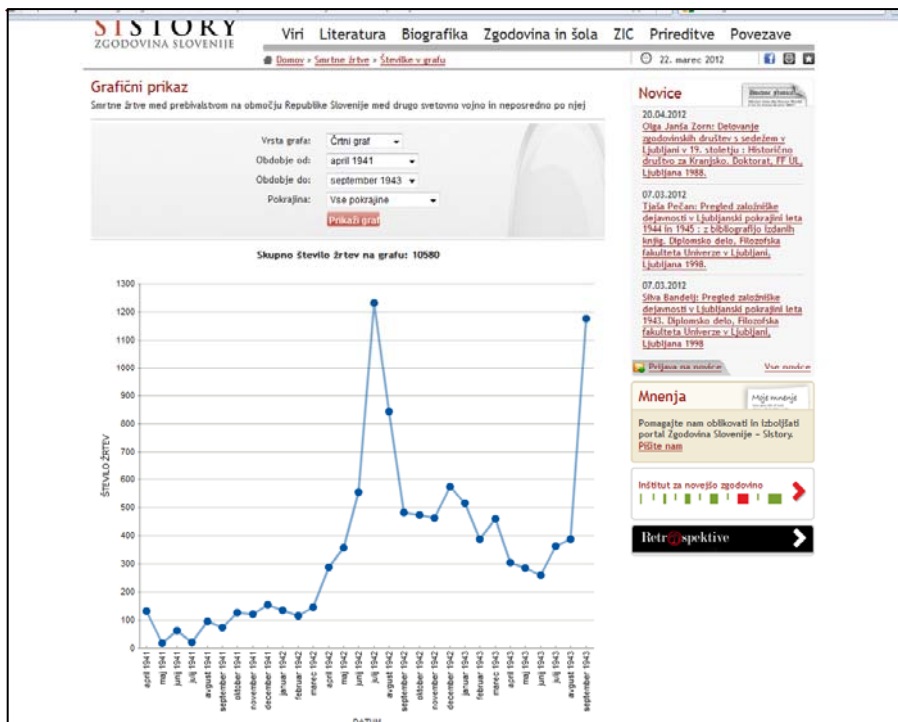
c. Zgodovinskega arhiva Ljubljane, za zdaj Popis prebivalstva Ljubljane 1830.

- podsklopa Tiskani viri, v katerem so mdr. dostopni razni priročniki, statistični letopisi, uradni listi idr., in Zbirke podatkov: Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju Republike Slovenije med drugo svetovno vojno in neposredno po njej. Osnovo za bazo, ki je narejena po znanstvenih merilih in kot taka pomeni doprinos k znanstveni evalvaciji druge svetovne vojne na naših tleh, predstavlja interni seznam, ki na INZ nastaja v okviru znanstveno zasnovane zgodovinopisno-žrtvoslovne raziskave od leta 1997. V seznamu so zabeležene osebe, ki so med drugo svetovno vojno in neposredno po njej (april 1941–januar 1946) izgubile življenje v različnih okoliščinah, v javno dostopni bazi podatkov pa je trenutno zabeleženih več kot 44.000 oseb², smrtnih žrtev, katerih podatki so bili pred prenosom iz baze INZ na portal Sistory še dodatno preverjene po matičnih knjigah.

Sklop **Literatura** v podsklopih Serijske publikacije, Monografije, Študije, Rokopisi idr. odstira večino slovenskih zgodovinskih časopisov in revij, monografije (mdr. digitalno verzijo zgodovinskega

² Opremljen je z mnenjem informacijskega pooblaščenca (na podlagi Zakona o varstvu osebnih podatkov ter Zakona o informacijskem pooblaščenju).

Slika 3: Grafični prikaz smrtnih žrtev med prebivalstvom na območju RS v obdobju od aprila 1941 do septembra 1943

vinske analize od srednjega veka do danes Zgodovina Slovenije treh avtorjev, uveljavljenih slovenskih profesorjev, prof. dr. Vaska Simonitija, prof. dr. Petra Štiha, prof. dr. Petra Vodopivca) in (neizdane) strokovne in znanstvene prispevke (diplomska dela, magistrske naloge in doktorske).

V sklopu **Biografika** je trenutno dostopen Primorski slovenski biografski leksikon (vseh 20 snopičev), ki v 4429 geslih predstavi vse zaslužne osebe s Primorske. Gesla so narejena po ključu: življenje in delo osebe ter literatura, ki piše o obravnavani osebi. Uporabniki imajo tudi možnost vpogleda v Slovenski biografski leksikon, ki ga pripravljajo ZRC SAZU.

V sklopu **Zgodovina in šola** so aktivni štirje podsklopi. Stran Šolski učbeniki ponuja več (starejših) zgodovinskih učbenikov, stran Učni načrti, ki smo jo postavili v sodelovanju z Zavodom za šolstvo RS, pa odstira Modele letnih delovnih priprav za 6., 7., 8. in 9. razred devetletke. Poleg revije Zgodovina v šoli je na ogled pilotska verzija Zgod(b)oved, narejena v obliki interaktivne ilustracije, ki je namenjena osnovnošolcem. Na tej spletni strani želimo oblikovati posamezne tematske sklope (telekomunikacije,

oblačila, prehrana, promet idr.), s pomočjo katerih bi najmlajši uporabniki spoznavali vsakdanje življenje svojih starih staršev in staršev. Namen Zgod(b)oveda je spoznavanje preteklosti oziroma širjenje (percepcije) zgodovinskega spomina, spodbujanje k vzročno-posledičnemu razmišljanju in usmerjanje k samostojnemu raziskovalnemu delu.

V sklopu **Prireditve** so mdr. dostopni videoposnetki konferenc in okroglih miz s področja zgodovinskega, precej odziva pa sta doživeli e-razstavi. V letu 2010 smo se na INZ odločili, da portal Sistory izstopi iz okvirov zgolj »pisane zgodovine«. Z novimi orodji sodobne tehnologije smo začeli razvijati interaktivne in multimedijske prezentacije histo-

ričnih vsebin, s čimer smo pritegnili tudi interes širše javnosti. V prvi fazi nadgradnje obstoječe tehnološke platforme se je kot plodno izkazalo sodelovanje z muzeji, ki so pokazali interes za predstavitev posameznih razstav na portalu Sistory. Skupaj z muzealci smo poiskali vsebinske rešitve, z zunanjimi sodelavci-programerji pa smo dorekli končno podobo spletnih razstav. Oblikovali smo virtualne prostore dveh razstav: Leteči človek, Stanko Bloudek in Slovenci in prva svetovna vojna, ki sta narejeni kot spletna stran, po kateri se obiskovalec sprehaja v 3D.

Slika 4: V eni izmed sob e-razstave Slovenci in prva svetovna vojna 1914–1918

Na tak način smo omogočili, da sočasne razstave brezplačno in popolnoma prosto dostopno dane na ogled obiskovalcem s celega sveta, svoj primarno podobo pa bodo ohranile tudi za zanamce.

Portal Sistory ni repozitorij v klasičnem pomenu besede in nikoli ni imel ambicije postati spletna knjižnica oziroma arhiv, zato se je RI INZ vključila v evropski projekt Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities – DARIAH (www.dariah.eu), ki je vključen v program European Strategy Forum on Research Infrastructure (ESFRI). Naloga DARIAH ni ohranjanje kulturne dediščine, temveč ustvarjanje raziskovalnih podatkov in njihova uporaba v raziskovalnem okolju. Prvi korak v tej smeri je bil narejen v letu 2011, ko je RI INZ v sodelovanju z zunanjimi sodelavci izpeljala programsko nadgradnjo portala Sistory. Nadgradnja je bila potrebna tako zaradi vzpostavitve hitrejšega in stabilnejšega delovanja sistema kot tudi zaradi vzpostavitve najnovejših standardov, s katerimi je portal postal kompatibilen z ostalimi sorodnimi evropskimi spletnimi portali oziroma z arhitekturo evropske mreže za humanistiko (DARIAH).

V letu 2011 smo na poti približevanja politiki DARIAH naredili tudi drugi korak - v sklopu nadgradnje portala je bil postavljen modul, s katerim bo uporabnikom omogočeno ustvarjanje in uporaba raziskovalnih podatkov. Od leta 2010 poteka v sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Ljubljana digitalizacija popisov prebivalstva (že digitaliziran je popis prebivalcev Ljubljane iz leta 1857, v fazi skeniranja pa sta s strani RI INZ popisa Ljubljane in Novega mesta 1869, s strani ZAL pa popis Ljubljane 1931) in njihova objava (do sedaj za leto 1830) na portalu Sistory.

20 Načrt je, da bodo vsebine iz popisnic uporabljali tudi raziskovalci e-humanistike, zato je potrebno te podatke najprej pretvoriti v elektronsko obliko. Ker pa obstoječa programska oprema za prepoznavanje besedil ne more prepoznati znakov na standardiziranih obrazcih popisnih pol, v katere so popisovalci in popisani sami vpisovali osebne podatke v kurzivni gotici in latinici, je najprej potrebno vse te podatke v elektronsko obliko prepisati ročno. Po vzoru različnih projektov, ki delujejo po načelu »crowdsourcinga«, je RI INZ začela vzpostavljati sistem za on-line ročno transkribiranje podatkov s strani različnih uporabnikov. V prvi fazi je bil zasnovan (za zdaj) zaprti sistem za transkribiranje in urejanje osno-

vnih popisnih podatkov (ime in priimek, datum rojstva, bivališče in spol), ki se ponavljajo skozi vse popise prebivalstva in na podlagi katerih je zato mogoče izdelati ne le enotne indekse k popisom temveč v naslednji fazi tudi začeti s standardizacijo imen in priimkov (v letu 2011 je bila tako v večjem delu izvedena pretvorba indeksa popisa prebivalstva Ljubljane iz leta 1830 v na novo oblikovane podatkovne baze, pripravljen pa je tudi prenos podatkov za popis prebivalstva iz leta 1857). S pomočjo te standardizacije in programskih orodij za povezovanje zapisov bo nato po vzoru projektov, ki potekajo v okviru mreže European Historical Population Samples Network, mogoče na podlagi standardizirane Intermediate Data Structure med seboj longitudinalno povezati različne popise prebivalstva. Poudariti je treba, da vzpostavljena podatkovna baza ne bo omogočala le raziskovanja gospodarskih in socialnih strukturnih sprememb in različnih demografskih režimov, temveč tudi sestavljanje življenjskih zgodb posameznikov, družin, rodbin. Popisi prebivalstva so poleg ostalih sorodnih virov odlična osnova za vzpostavitev longitudinalne baze podatkov, s pomočjo katerih bo mogoče raziskovati posameznike in/ali iste skupine ljudi skozi daljše časovno obdobje. Longitudinalna baza podatkov bo zgodovinarjem, demografom, sociologom in drugim omogočila odpiranje novih raziskovalnih pristopov pri proučevanju pojavov urbanizacije, rodnostnega obnašanja, poklicnega udejstvovanja, sestave družin, napredka medicine, migracij itd.

Od leta 2008 je skupina RI INZ dobila precej povratnih informacij, s katerimi so uporabniki opozarjali na pomanjkljivosti, hkrati pa podajali sugestije in ideje za nadaljnji razvoj portala Sistory. Ker spletni portal ni postavljen statično, temveč deluje kot živ organizem, so popravki, modifikacije, nadgradnja del stalne prakse, s čimer je uporabnikom dana možnost sodelovanja oziroma soustvarjanja spletne strani. Naš moto je: skupaj v prihodnost za preteklost.

Mojca Šorn,
Andrej Pančur
in
Eva Mally
Inštitut za novejšo zgodovino

Sekcija za splošne knjižnice in Sekcija za potujoče knjižnice
najavljata

**12. strokovno posvetovanje Sekcije za splošne knjižnice in
17. strokovno posvetovanje Sekcije za potujoče knjižnice
z naslovom**

»Knjižničar v akciji«

(Maribor, Hotel City Maribor, 6.–7. september 2012 in
Ptuj, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, 8. september 2012)

Posvetovanje **»Knjižničar v akciji«** želi spodbuditi javnost k prepoznavanju in razmišljanju o pomenu in vplivu različnih profilov splošnih knjižničarjev na spodbujanje razvoja posameznika in na našo vlogo pri dvigovanju kakovosti življenja. Obisk knjižnice je dejanje, za katero morajo ljudje verjeti, da je dobro zanje. Ko prestopijo prag, **stopimo v akcijo knjižničarji**. Za »akcijsko« ceno poiščemo gradivo na policah, svetujemo dobro knjigo, otrokom preberemo pravljico, starejše računalniško opismenjemo, brezposelnim pomagamo pri pisanju vlog za delo in jih usmerjamo, šolajočim iščemo vire in podatke za njihova izobraževanja, smo psihologi, zdravniki, vzgojitelji, učitelji, računalnikarji in ne nazadnje osebe, ki so včasih enostavno samo tam za ljudi.

Namen posvetovanja je opredeliti ključne probleme, s katerimi se vsakodnevno srečujemo pri opravljanju svojega poklica. Poudariti želimo pestrost in raznolikost profilov zaposlenih v splošnih knjižnicah na eni strani in togost pri priznavanju naših kompetenc na drugi strani. Namen je torej tudi odpiranje vprašanj o sistemizaciji delovnih mest, profilih, potrebnih za opravljanje posameznih dejavnosti, o različnih znanjih, mejnih profilih, sposobnostih za delo z uporabniki in človeškimi viri, o kompetencah, stereotipih, postprodukciji, superviziji poklica in pedagoški vlogi splošnih knjižničarjev.

Posvetovanje v taki obliki prvič povezuje dve sekciji, ki znotraj ZBDS pokrivata različni področji, a se v praksi prepletata. Festival potujočih knjižnic s predstavitvijo bibliobusov iz več evropskih držav bo priložnost za širjenje pogleda na dejavnost, ki zagotavlja, da so knjižničarji splošnih knjižnic vedno v akciji – cenovni ali mobilni.

NAČRTOVANI PROGRAMSKI SKLOPI

• **Dan Sekcije za splošne knjižnice - predavanja slovenskih strokovnjakov - četrtek, 6. 9. 2012**

Knjižničarji smo danes primorani upravičevati svoj obstoj, saj je naše delo vse bolj ovrednoteno z merili pridobitnih dejavnosti. V primerjavi z nekaterimi prostočasnimi dejavnostmi je naše delo brezplačno ali cenovno veliko bolj dostopno, rečemo lahko, da je vedno »v akciji«. Ob naraščajočih zahtevah uporabnikov, financerjev in kulturne politike moramo nameniti posebno pozornost človeškemu virom in strokovnim kompetencam. Zaradi vpliva novih tehnologij in oblikovanja novih bralnih navad pri ciljnih skupinah uporabnikov pa se moramo knjižničarji hitro prilagajati spremembam v delovnem okolju. Na posvetovanju bodo svoj pogled na interakcijo med poklicem, kompetencami, veščinami, znanji, stereotipi, pedagoško vlogo in profesionalizacijo prispevali ugledni avtorji in strokovnjaki z različnih področij, kot so pedagogika, psihoterapija, literarne vede, sociologija, psihologija, književnost in knjižničarstvo. V hotelu bo na ogled razstava fotografij hrvaških bibliobusov.

21

• **Festival potujočih knjižnic in predavanja, namenjena obema profiloma – petek, 7. 9. 2012**

V dopoldanskem delu se bodo udeležencem posvetovanja predstavili knjižničarji potujočih knjižnic. Maribor kot Evropska prestolnica kulture 2012 bo gostil bibliobuse od blizu in daleč. Ogledali si bomo njihovo vsebino in se seznanili z delom stanovskih kolegov. Vzporedno bodo tekale delavnice in druge aktivnosti. V popoldanskem delu se bo nadaljevalo posvetovanje s prispevki referentov o

vlogi, ki jo ima splošni knjižničar kot pedagog oziroma mladinski knjižničar. Udeleženci **okrogle mize** se bodo soočili z mejami profesionalizacije poklica in potrebo po superviziji. Predstavljen bo profil potujočega knjižničarja in kolegi iz drugih evropskih držav bodo ob tem spregovorili o svojih izkušnjah in organizaciji njihovih potujočih knjižnic. Pozno popoldne bodo bibliobusi spet odprli svoja vrata Mariborčanom.

• **Konvoj bibliobusov iz Maribora na Ptuj – sobota, 8. 9. 2012**

Dan bomo začeli z zboroma članov sekcij. Sledil bo odhod bibliobusov proti Ptuj. Tam pričakujemo sprejem udeležencev festivala. Bibliobusi bodo ponovno odprli vrata, tokrat za Ptujčane. Sledi ogled knjižnice, gradu in mesta. Na Ptuj se naše druženje tudi sklene.

PROGRAMSKI IN ORGANIZACIJSKI ODBOR: mag. Breda Podbrežnik Vukmir (Matična knjižnica Kamnik), Petra Kovič (Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto), Maja Vunšek (Mestna knjižnica Kranj), mag. Ana Pernat (Mariborska knjižnica), Tjaša Mrgole Jukič (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj) in mag. Sabina Fras Popović (Mariborska knjižnica).

KOTIZACIJA

Zaposleni:		
Prijava	do 20. 8.	do 2. 9.
člani ZBDS	120 EUR	180 EUR
ostali	160 EUR	220 EUR
Študentje in upokoјenci:		
člani ZBDS	50 EUR	70 EUR
ostali	70 EUR	90 EUR

Kotizacija zajema:

- udeležbo na strokovnem delu posvetovanja,
- gradivo posvetovanja,
- potrdilo o udeležbi na strokovnem izobraževanju,
- osvežilne napitke med odmori,
- pecivo in sadje,
- kosila,
- družabni srečanja z večerjo.

Kotizacije so oproščeni vabljeni predavatelji, šoferji bibliobusov, moderatorji, člani programskega in organizacijskega odbora, člani strokovnega odbora pri ZBDS, ki so zaposleni v splošnih knjižnicah, vabljeni gostje ter častni člani ZBDS.

Prenočišče si rezervira vsak udeleženec sam. Prijavnica na posvetovanje bo elektronska.

Seznam novosti Informacijskega centra za bibliotekarstvo v NUK-u

november 2011–februar 2012

1. COLIS (7 ; 2010 ; London)
CoLIS 7 : unity and diversity : CoLIS 2010 conference programme / International conference on conceptions of library and information science, 21- 24 June 2010, London. - London : University college London, 2010. - 48 str. ; 21 cm
COBISS.SI-ID 43121506
2. DELAČ-Petković, Karmen
Selo Gornji Kuti i njegova »Hrvatska čitaonica« / Karmen Delač-Petković. - Brod Moravice : Hrvatska čitaonica sela Kuti ; Viškov : Matica hrvatska, 2009. - 443 str. : ilustr. ; 25 cm
COBISS.SI-ID 249308672
3. INTERNATIONAL Federation of Library Associations and Institutions. General Conference and Assembly (75 ; 2009 ; Milano)
Libraries create futures [Elektronski vir] : building on cultural heritages / World Library and Information Congress, 75th IFLA General Conference and Assembly, Milan, Italy, 23-27 August 2009. - Milan : IFLA, 2009. - 1 optični disk (CD-ROM) ; 12 cm
COBISS.SI-ID 257656064
4. INTERNATIONAL Federation of Library Associations and Institutions. General Conference and Assembly (77 ; 2011 ; San Juan)
Libraries beyond libraries [Elektronski vir] : integration, innovation and information for all / World Library and Information Congress, 77th IFLA General Conference and Assembly, 13-18 Avgust 2011, San Juan, Puerto Rico. - The Hague : IFLA, 2011. - 1 optični disk (CD-ROM) ; 12 cm
COBISS.SI-ID 257628160
5. ISBD : international standard bibliographic description. - Consolidated ed. - München ; Boston : De Gruyter Saur, cop. 2011. - XVII, 284 str. ; 25 cm. - (IFLA series ob bibliographic control, ISSN 1868-8438 ; vol. 44)
COBISS.SI-ID 257463040
6. KNJIŽNICA Mirana Jarca (Novo mesto)
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto : skozi stara mestna vrata, v svet prihodnosti, znanja in igranja / [avtorji prispevkov Claudia Jerina Mestnik ... [et al.] ; uredniški odbor Darja Peperko Golob, Petra Dichlberger ; avtorji fotografij Tomislav Urh ... et al.]. - Novo mesto : Knjižnica Mirana Jarca, 2011 ([Kočevje] : Kočevski tisk). - 45 str. : ilustr. ; 21 cm
COBISS.SI-ID 258562048
7. KNJIŽNICA Mirana Jarca (Novo mesto)
The Miran Jarc Public Library in Novo mesto : through the old town gates, into the world of the future, knowledge and amusement / [authors of the articles Claudia Jerina Mestnik ... [et al.] ; editorial board Darja Peperko Golob, Petra Dichlberger ; authors of the photographs Tomislav Urh ... [et al.] ; translated by Yurena]. - Novo mesto : Knjižnica Mirana Jarca, 2011 ([Kočevje] : Kočevski tisk). - 45 str. : ilustr. ; 21 cm
COBISS.SI-ID 258563072
8. KNJIŽNICE i čitaonice grada Koprivnice : 1650.-2010. : spomenica Knjižnice i čitaonice »Fran Galović« Koprivnica = [Town of Koprivnica libraries & reading rooms : 1650-2010 : Fran Galović public library commemorative book] / [glavna urednica Dijana Sabolović-Krajina ; prijevod sažetaka, predgovora i pogovora Sado Terzić]. - Koprivnica : Knjižnica i čitaonica »Fran Galović«, 2010 (Zagreb). - 301 str. : ilustr. ; 28 cm
COBISS.SI-ID 23170360
9. LAUBER-Reymann, Margrit
Informationsressourcen : ein Handbuch für Bibliothekare und Informationsspezialisten / Margrit Lauber-Reymann. - Berlin ; New York : De Gruyter Saur, 2011. - 491 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Bibliotheks- und Informationspraxis ; 42)
COBISS.SI-ID 258031616
10. LAVRENKO, Victor
A generative theory of relevance / Victor Lavrenko. - Berlin ; Heidelberg : Springer, cop. 2009. - XX, 197 str. : ilustr. ; 24 cm. - (The information retrieval series ; vol. 26)
COBISS.SI-ID 254158848
11. MCBANE Mulford, Sam
How green is my library? / Sam McBane Mulford and Ned A. Himmel. - Santa Barbara (Calif.) ; Denver (Colorado) ; Oxford (England) : Libraries Unlimited, 2010. - XIX, 176 str. : ilustr. ; 26 cm
COBISS.SI-ID 257087744
12. MEĐUNARODNI stručni skup Knjižnica - središte znanja i zabave (6 ; 2010 ; Karlovac)
Knjižnice - nositelji kulturnog identiteta = Knjižnice - nosilke kulturne identitete : zbornik radova / 6. međunarodni stručni skup Knjižnica - središte znanja i zabave = Strokovno srečanje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave, Karlovac, 16. i 17. rujna 2010. ; [uredništvo Frida Bišćan ... [et al.] ; fotografije Arhiv GK IGK, Igor Čepurkovski, Mladen Volarić]. - Karlovac : Gradska knjižnica »Ivan Goran Kovačić«, 2011. - 101 str. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 260582400
13. MERICA, Jana
Iskanje po vsebini v katalogu Mestne knjižnice Ljubljana : diplomsko delo / Jana Merica. - Ljubljana : [J. Merica], 2011. - 63 f. : ilustr., graf. prikazi ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45972578
14. MLAKAR, Tina, 1985-
Folksonomije kot del knjižničnih katalogov : primerjava predmetnih oznak v COBIBu z oznakami na LibraryThing s področja astronomije : diplomsko delo / Tina Mlakar. - Ljubljana : [T. Mlakar], 2011. - 79 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45964898
15. O'BEIRNE, Rónán
From lending to learning : the development and extension of public libraries / Rónán O'Beirne. - Oxford ; Cambridge ; New Delhi : Chandos, 2010. - XVIII, 198 str. ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
COBISS.SI-ID 257329408
16. OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama (7 ; 2007 ; Zagreb)
Slobodan pristup informacijama ; ff : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / [organizatori Hrvatsko

knjižničarsko društvo, Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Radna grupa za autorsko pravo ; urednica [7. okrugli stol] Aleksandra Horvat, [8. okrugli stol] Loris Bučević Sanvincenti ; prijevod Iva Šrot, Ana-Marija Rebac]. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. - 240 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1846-5544 ; knj. 49)
COBISS.SI-ID 257172224

17. OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama (9 ; 2010 ; Zagreb)

Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat ; [organizatori Hrvatsko knjižničarsko društvo [i] Katedra za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta u Zagrebu ; prijevod radova s engleskog Sanja Kovačević, prijevod na engleski Tea Fluksi]. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. - 115 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1846-5544 ; knj. 53)
COBISS.SI-ID 44496482

18. OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama (10 ; 2011 ; Zagreb)

Slobodan pristup informacijama : 10. okrugli stol : zbornik radova / [10. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama Utjecaj globalne ekonomske krize na knjižnice i slobodan pristup informacijama, 10. prosinca 2010, Knjižnica grada Zagreb] ; [organizatori Hrvatsko knjižničarsko društvo, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu] ; uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat ; [prijevod radova s engleskog Sanja Kovačević, prijevod na engleski Tea Fluksi]. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. - 109 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1846-5544 ; knj. 55)
COBISS.SI-ID 259558656

19. OPEN access to STM information : trends, models, and strategies for libraries / edited by Anthi Katsirikou. - Berlin ; Boston : De Gruyter Saur, cop. 2011. - 207 str. : ilustr. ; 24 cm. - (IFLA publications, ISSN 0344-6891 ; 153)
COBISS.SI-ID 257109504

20. PEČENKO, Jani

Navade uporabnikov pri iskanju informacij na spletu : primerjava COBISS-a in YAHOO-ja : diplomsko delo / Jani Pečenko. - Ljubljana : [J. Pečenko], 2011. - 65 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45953634

21. PRAZNIK Bračić, Doroteja

Zasebne knjižnične zbirke v Sloveniji : magistrsko delo / Doroteja Praznik Bračić. - Ljubljana : [D. Praznik Bračić], 2011. - 123 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 259616768

22. PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (17 ; 2005 ; Poreč)

Zbornik radova [Elektronski vir] / XXII. Proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Poreč, 2005 ; uredništvo Biserka Šušnjić, Đudita Franko, Theodor de Canziani Jakšić. - Rijeka : Zavod za školstvo Republike Hrvatske : Prva sušačka hrvatska gimnazija, 2005. - 1 optični disk (CD-ROM) ; 12 cm
COBISS.SI-ID 257638144

23. PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (23 ; 2011 ; Osijek)

Tema Čitanje kao dio knjižnično-informacijskog obrazovanja : zbornik radova / XXIII. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Osijek, 9. - 11. svibnja 2011 ; [urednik Miroslav Mićanović]. - Zagreb : Agencija za odgoj i obrazovanje, 2011. - 261 str. : ilustr. ; 24 cm
COBISS.SI-ID 46530658

24. ROJEC, Helena

Vpliv prikrita oglaševanja na nakupno vedenje porabnikov knjige : diplomsko delo / Helena Rojec. - Ljubljana : [H. Rojec], 2011. - 94 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45978210

25. STARMAN, Adrijana Biba

Izobraževanje in usposabljanje bibliotekarjev za delo z uporabniki s posebnimi potrebami : diplomsko delo / Adrijana Biba Starman. - Ljubljana : [A. B. Starman], 2011. - 140 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45818978

26. STROKOVNO srečanje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave (2005 ; Novo mesto)

Splošne knjižnice in prosti čas / Strokovno srečanje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave, Novo mesto, 12.-13.

september 2005. - Novo mesto : Knjižnica Mirana Jarca, 2005. - 41 f. ; 32 cm
COBISS.SI-ID 18396727

27. SUBJECT access : preparing for the future / edited by Patrice Landry ... [et al.]. - Berlin ; Boston : De Gruyter Saur, cop. 2011. - 190 str. : ilustr. ; 25 cm. - (IFLA series on bibliographic control, ISSN 1868-8438 ; vol. 42)
COBISS.SI-ID 257417472

28. The SURVEY of library & museum digitization projects. - 2011 ed. - [New York] : Primary Research Group, cop. 2010. - 193 str. : table ; 28 cm
COBISS.SI-ID 257636864

29. TECHNICAL report. ISO/TR 13028, Information and documentation = Information et documentation. Implementation guidelines for digitization of records = Mise en œuvre des lignes directrices pour la numérisation des enregistrements. - 1st ed. - Geneva : ISO Copyright Office, 2010. - V, 32 str. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 255858944

30. TUŠEK, Barbara

Tečaj COBISS/OPAC v splošni knjižnici : diplomsko delo / Barbara Tušek. - Ljubljana : [B. Tušek], 2011. - 85 f. : ilustr., graf. prikazi ; 30 cm
COBISS.SI-ID 45972834

31. YEONSU Public Library (Incheon)

Library guide [Videoposnetek] : a step closer toward a wonderful life!. - Incheon : Yeonsu Public Library, cop. 2006. - 1 video DVD (12 min, 57 sek) : barve, zvok ; 12 cm
COBISS.SI-ID 258406656

32. ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Strokovno posvetovanje (2011 ; Maribor)

Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings / Strokovno posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Maribor, 20.-22. oktober 2011 = Professional Conference of Slovenian Library Association, Maribor, October 20-22, 2011 ; [urednici Melita Ambrožič in Damjana Vovk]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije = Slovenian Library Association, 2011 ([Maribor] : Dravska tiskarna). - 366 str. : ilustr. ; 24 cm
COBISS.SI-ID 258130944

OBVESTILO AVTORJEM

Knjižničarske novice so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanji in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od lepe proti desni:... ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali PNG formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Prispevkov ne honoriramo!

Uredništvo Knjižničarskih novic

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: Tomaž Bešter, Irena Kavčič, Daša Pokorn, mag. Darija Rozman

Fotografija na naslovnici: Žiga Cerkenik

Naklada: 400 izvodov

Tisk: COLLEGIUM GRAPHICUM d.o.o. Ljubljana

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

Naročnina za leto 2012: 50,00 EUR za tiskano obliko & 1 brezplačen dostop do elektronske oblike, 30,00 EUR za dostop do elektronske oblike

